

Minna Harjunen, Eliisa Leppänen ja Erna Tamminen

Röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opiskelijaohjauksesta natiivikuvantamisen ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Röntgenhoitaja (AMK)

Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma

Opinnäytetyö

29.4.2014

<p>Tekijä(t) Otsikko</p> <p>Sivumäärä Aika</p>	<p>Minna Harjunen, Eliisa Leppänen, Erna Tamminen</p> <p>Röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opiskelijaohjauksesta natiivikuvantamisen ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa</p> <p>40 sivua + 5 liitettä 29.4.2014</p>
Tutkinto	Röntgenhoitaja (AMK)
Koulutusohjelma	Radiografia ja sädehoito
Suuntautumisvaihtoehto	Radiografia ja sädehoito
Ohjaaja(t)	<p>Lehtori Anne Kangas</p> <p>Lehtori Marjo Mannila</p>
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa tietoa röntgenhoitajaopiskelijan ja ohjaajan välisestä ohjaussuhteesta natiivikuvantamisen harjoittelussa. Lähestyimme asiaa röntgenhoitajaopiskelijoiden näkökulmasta. Halusimme tietää, millaisia kokemuksia heillä oli ohjaussuhteesta ensimmäisessä ammatillisessa harjoittelussa ja kokivatko he siinä olevan jotakin kehitettävää.</p> <p>Aineisto kerättiin laadullista tutkimusmenetelmää käyttämällä. Haastattelimme seitsemää toisen lukuvuoden röntgenhoitajaopiskelijaa teemahaastattelun avulla. Haastateltavat olivat Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Toteutimme haastattelut yksilöhaastatteluina. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.</p> <p>Tuloksista ilmeni, että opiskelijat olivat pääosin tyytyväisiä saamaansa ohjaukseen ja ohjaussuhteeseen. Toimivan ohjaussuhteen tekijöiksi opiskelijat mainitsivat avoimuuden ja vastavuoroisuuden. Opiskelijat pitivät hyvänä ohjausta, joka oli luonteeltaan rentoa. Opiskelijat kokivat yleensä, että he saivat keskittyä rauhassa oppimiseen.</p> <p>Joitakin ongelmatilanteita kuitenkin esiintyi harjoittelupaikoissa. Ohjaussuhteeseen vaikutti negatiivisesti ohjaajan motivaation puute, kiire ja työpaikan huono ilmapiiri. Harjoittelupaikan huono ilmapiiri vaikutti esimerkiksi siten, että opiskelija ei uskaltanut kysyä asioista eikä hän löytänyt omaa paikkaansa työyhteisössä.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksia voivat hyödyntää työelämän edustajat ja etenkin opiskelijoita ohjaavat henkilöt työyhteisössä. Työstämme saa uutta tietoa liittyen natiivikuvantamisen harjoittelun ohjaukseen. Opiskelijoiden kokemusten perusteella harjoittelun käytäntöjä voidaan edelleen kehittää.</p>	
Avainsanat	Opiskelijaohjaus, ohjaussuhde, röntgenhoitajaopiskelija, ammattitaitoa edistävä harjoittelu

Author(s) Title Number of Pages Date	Minna Harjunen, Eliisa Leppänen, Erna Tamminen Mentorship in Clinical Practice of Radiographic Imaging: Radiographer Students' Point of View 40 pages + 5 appendices 29 April 2014
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Radiography and Radiotherapy
Specialisation option	Radiography and Radiotherapy
Instructor(s)	Anne Kangas, Senior Lecturer Marjo Mannila, Senior Lecturer
<p>The purpose of our final project was to produce material regarding mentorship between a radiographer student and a mentor in clinical practice of the basics of radiographic imaging. We approached the issue from radiographer student perspective. We wanted to find out what kind of mentorship experiences students had in their first clinical practice and whether there was something to improve.</p> <p>The data was collected using qualitative study methods. We interviewed seven second year radiographer students by using theme interviews. All the interviewed radiographer students studied at the Helsinki Metropolia University of Applied Sciences, Finland. The interviewed radiographer students were interviewed individually. Data was analyzed with the methods of inductive content analysis.</p> <p>The results showed that students were mainly satisfied with mentoring and mentorship. The radiographer students described functional mentorship as open and two-way communication. The radiographer students appreciated relaxed and communicative mentoring. Usually the radiographer students thought that their main priority in clinical practise was to learn.</p> <p>Some difficulties with mentoring were also reported. A mentor's lack of motivation, a bad atmosphere and a busy schedule in clinical practice influenced in a negative way to mentorship. Likewise, the results showed that the bad atmosphere may affect so that the radiographer student did not have the courage to ask about practicalities and it was hard to find one's role in clinical settings.</p> <p>The results of our study may benefit the representatives of working life and, especially, radiographer student mentors in clinical practice. Our study gave new information on the mentoring in clinical practice of the basics of radiographic imaging. Based on the experiences of the interviewed radiographer students, it is possible to develop further the prevailing practices.</p>	
Keywords	student mentoring, mentorship, radiographer student, clinical practise

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimustehtävät	1
3	Opiskelijaohjaus terveydenhuoltoalalla ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa	2
4	Opiskelijan ja ohjaajan välinen ohjaussuhde ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa	3
4.1	Opiskelijan rooli	4
4.2	Ohjaajan rooli	5
4.3	Ohjaava arviointi	6
4.4	Ohjaussuhteen vaativuus	6
5	Ohjaussuhteeseen vaikuttavia tekijöitä	7
5.1	Oppimisympäristön vaikutus ohjaussuhteeseen	7
5.2	Oppimista tukeva ilmapiiri ja työyhteisö	8
5.3	Opiskelijaohjauksen resurssit	9
6	Natiivikuvantamisen harjoittelu	10
7	Aikaisemmat tutkimukset	12
8	Tutkimuksen toteuttaminen	13
8.1	Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä	13
8.2	Aineiston keruu	14
8.3	Aineiston analyysi	15
9	Tulokset	17
9.1	Röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia natiivikuvantamisen harjoittelun ohjaussuhteesta	17
9.1.1	Ohjaukseen vaikuttaneet tekijät	18
9.1.2	Opiskelijan ja ohjaajan roolien toteutuminen	20
9.1.3	Kokemukset ohjauksen käytännön toteutumisesta	21
9.2	Ohjaussuhteen kehittäminen	24
9.2.1	Ohjauksen kehittäminen	25
9.2.2	Hyvän ohjaussuhteen ominaisuuksia	29

10	Tulosten tarkastelu	31
11	Pohdinta	33
11.1	Luotettavuus	33
11.2	Eettisyys	35
11.3	Opinnäytetyöprosessi	36
11.4	Kehittämisehdotukset	37
11.5	Jatkotutkimushaasteet	37
	Lähteet	39
	Liitteet	
	Liite 1. Teemahaastattelurunko	
	Liite 2. Saatekirje luonnos	
	Liite 3. Suostumus haastatteluun	
	Liite 4. Tutkimuslupa	
	Liite 5. Esimerkki aineiston analysoinnista	

1 Johdanto

Aiemmissa opiskelijaohjaukseen liittyvissä tutkimuksissa on noussut esiin, että harjoittelun kehittämistyötä tulisi lisätä (Tanskanen 2005: 87; Holmström 2012: 157; Lehtola – Vehkaperä 2008: 91; Luojus 2011: 158). Ohjaussuhteella puolestaan on nähty olevan hyvin keskeinen merkitys opiskelijan oppimisessa (Gaberson – Oermann 1999: 217 – 218; Helin 2004: 15; Sulosaari 2005: 26; Oinonen 2000: 65).

Opinnäytetyömme tavoitteena on tuottaa lisää tietoa röntgenhoitajaopiskelijoiden ohjauskokemuksista natiivikuvantamisen harjoittelussa. Aiheen laajuuden vuoksi se on rajattu tarkastelemaan opiskelijan ja ohjaajan välistä ohjaussuhdetta. Ohjauskokemukset on rajattu natiivikuvantamisen harjoitteluun, koska natiivikuvausten hyvä hallitseminen on röntgenhoitajan ammatin perusosaamista, ja kaikki opiskelijat suorittavat tämän harjoittelun. Tarkoituksena on myös kuvata ohjaussuhteen mahdollisia kehitystarpeita. Opinnäytetyön aihe on saatu Metropolia Ammattikorkeakoululta.

Opiskelijaohjauksen kehittämisen ja tutkimisen tärkeys on kiistatonta. Erityisesti Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelmassa, jossa koulutuksen järjestäminen on kallista. Yhteiskunnan kannalta on tärkeää, että jokainen valmistuu ammattitaitoisena ja sijoittuu työelämään. (Holmström 2012: 158.)

Opinnäytetyö toteutetaan teemahaastattelujen avulla haastatteleamalla Metropolia Ammattikorkeakoulun röntgenhoitajaopiskelijoita. Opinnäytetyön tuloksia voivat hyödyntää työelämä ja opiskelijoita ohjaavat henkilöt työyhteisössä. On osoitettu, että ohjaajien tietotaitoja ohjauksesta tulee tukea (Lehtola – Vehkaperä 2008: 91 – 92; Luojus 2011: 161 – 162).

2 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimustehtävät

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata Metropolia Ammattikorkeakoulun röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opiskelijan ja ohjaajan välisestä ohjaussuhteesta natiivikuvantamisen harjoittelussa. Tavoitteena on tuottaa tietoa opiskelijoiden ohjauskokemuksista ja nostaa esiin mahdollisia kehittämistarpeita. Tutkimustulosten perusteella voi-

daan edelleen kehittää harjoittelun ohjausta ja toimintatapoja. Opinnäytetyö toteutetaan teemahaastattelujen avulla. Haastattelemme vain yhden oppilaitoksen opiskelijoita, koska harjoittelukäytännöt voivat poiketa toisistaan eri oppilaitoksissa.

Opinnäytetyön tutkimustehtävät ovat:

1. Millaisia kokemuksia röntgenhoitajaopiskelijoilla on natiivikuvantamisen harjoittelun ohjaussuhteesta?
2. Miten röntgenhoitajaopiskelijoiden mielestä natiivikuvantamisen harjoittelun ohjaussuhdetta tulisi kehittää?

3 Opiskelijaohjaus terveydenhuoltoalalla ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa

Opiskelijaohjauksella tarkoitetaan opiskelijan ohjausta harjoitteluympäristössä, ja sen tarkoituksena on edistää opiskelijan ammatillista kehittymistä (Luojuus 2011: 25; Gaberson – Oermann 1999: 9). Opiskelijaohjaus on ohjaajan ja opiskelijan monimuotoista vuorovaikutusta, mikä tapahtuu ammatillisen harjoittelun työympäristössä. Opiskelijaohjauksen tarkoituksena on ohjata opiskelijaa omiin havaintoihinsa ohjaustilanteiden avulla. Ohjaaja ohjaa opiskelijaa oikeaan suuntaan harkituilla toiminnoillaan. (Gaberson – Oermann 1999: 56, 57.) Opiskelijaohjauksessa tulisi keskittyä olennaisimpiin tietoihin, taitoihin ja asenteisiin, joita opiskelijan on tärkeää osata (Gaberson – Oermann 1999: 10).

Harjoittelu työympäristössä antaa opiskelijalle kokemuksia todellisista tilanteista. Opimisen kannalta olisi tärkeää, että harjoittelussa tulisi vastaan myös ongelmatilanteita, joihin opiskelija joutuu soveltamaan olemassa olevaa tietoaan ja teknisiä taitojaan. (Gaberson – Oermann 1999: 9.) Ammatillisessa harjoittelussa opiskelijalta vaaditaan kriittistä ajattelukykyä, ongelmanratkaisutaitoja ja sosiaalisia kykyjä. Yhteiskunnan odotukset ja vaatimukset muuttuvat jatkuvasti, joten opiskelijaohjauksen on oltava asian-
tuntevaa ja ajan tasalla. (Gaberson – Oermann 1999: 3 – 4.)

Harjoittelun ohjauksessa yhdistyy koulussa opittu teoria ja työpaikan käytäntö. Ohjauksella on suuri merkitys opiskelijan ammatillisessa oppimisprosessissa. (Räkköläinen 2001: 104.) Ohjattu harjoittelu tukee opiskelijan ammatillista kasvua ja auttaa oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista (Luojuus 2011: 25). Opiskelijaohjauksen tulisi olla yhtenäistä harjoittelupaikasta tai ohjaajasta riippumatta, koska siinä on kyse opiskelijan oppimisen tukemisesta ja arvioinnista. Ohjauksen ytimenä pidetään opiskelijan ja ohjaajan välistä yhteistyötä. (Helin 2004: 2, 15.)

Mari Räkköläisen (2001: 106) mukaan ammatilliseen harjoitteluun ja ohjaamiseen kuuluu olennaisesti myös taustalla vaikuttava yhteisö. Opiskelijalla on tukena omat opiskelukaverit, ohjaajalla työyhteisö ja opettajalla oppilaitosyhteisö kollegoineen. Ne vaikuttavat siihen, miten jokainen osapuoli kokee ohjaustilanteen ja mitä asioita pidetään tärkeänä.

4 Opiskelijan ja ohjaajan välinen ohjaussuhde ammattitaitoa edistävssä harjoittelussa

Ohjaussuhde on ajallisesti rajattu suhde opiskelijan ja ohjaajan välillä. Sillä on hyvin keskeinen vaikutus opiskelijan oppimiseen. Ohjaussuhteen tarkoituksena onkin edistää opiskelijan oppimisprosessia ja ammatillista kehittymistä. (Gaberson – Oermann 1999: 217 – 218; Helin 2004: 15; Sulosaari 2005: 26.) On tärkeää tunnistaa opiskelijan yksilölliset oppimisvalmiudet jo ennen ohjaussuhteen alkua (Helin 2004: 11; Oinonen 2000: 64 – 65; Luojuus 2011: 42).

Onnistunut vuorovaikutus opiskelijan ja ohjaajan välillä tarkoittaa hyvää yhteistyötä ja vastavuoroista suhdetta, jossa molemmat osapuolet kokevat voivansa vaikuttaa asioihin. Vastavuoroisessa suhteessa molemmat osapuolet myös kokevat hyötyvänsä ohjaussuhteesta. (Gaberson – Oermann 1999: 217 – 218; Helin 2004: 15.) Helinin (2004: 49) tutkimuksen mukaan tämä voi näkyä esimerkiksi siten, että ohjaaja oppii opiskelijalta uutta ja toisaalta siten, että molemmat osapuolet ovat olleet tyytyväisiä yhteistyöhön. Hyvä ohjaussuhde perustuu molemminpuoliseen arvostukseen, kunnioitukseen, luottamuksellisuuteen ja avoimuuteen (Helin 2004: 16; Oinonen 2000: 71; Sulosaari 2005: 27). Toimiva ohjaussuhde ohjaajan ja opiskelijan välillä edellyttää myös erilaisten näkökulmien ymmärtämistä ja sosiaalisia taitoja (Helin 2004: 11; Oinonen 2000: 71; Luojuus 2011: 42). Hyvä ohjaussuhde tukee opiskelijan oppimista ja vahvistaa opiskelijan

luottamusta omiin taitoihinsa (Sulosaari 2005: 27; Öhrling – Hallberg 2001: 539; Beverly 2009: 35).

4.1 Opiskelijan rooli

Harjoittelussa opiskelija työskentelee yhdessä harjoittelun ohjaajan kanssa, joka on hoitotyön ammattilainen. Harjoittelussa on tarkoitus soveltaa koulussa opittua teoriaosaamista käytännön hoitotyöhön. (Lehtola – Vehkaperä 2008: 12.) Onnistuneen harjoittelun kannalta on erityisen tärkeää, että opiskelija tiedostaa oman roolinsa harjoittelupaikassa ja koko oppimisprosessissa. Lähtökohtana harjoittelun onnistumiselle onkin opiskelijan oma kiinnostus ja halu oppia (Ääri 2005: 58).

Hyvän opiskelumotivaation lisäksi opiskelijalta vaaditaan monia muitakin taitoja. Opiskelijan tulisi ottaa vastuu omasta oppimisestaan ja olla itse mahdollisimman aktiivinen. Ammattikorkeakouluopinnot edellyttävät opiskelijalta myös itseohjautuvuutta. Itsearviointitaidot ovat myös tärkeitä ja niiden merkitys korostuu etenkin harjoittelun arvioinnissa. (Ääri 2005: 52, 54.)

Opiskelijan tärkeimpiin tehtäviin kuuluu realististen oppimistavoitteiden luominen. Oppimistavoitteiden lähtökohta on opetussuunnitelmassa, joten tavoitteiden tulisi täyttää opetussuunnitelman kriteerit. Henkilökohtaisten oppimistavoitteiden tulee myös olla riittävän selkeitä. Omat oppimistavoitteet, odotukset harjoittelun suhteen ja aiemmat oppimiskokemukset tulisi tuoda ohjaajan tietoon. Monet ohjaajat tuntevat opetussuunnitelman tavoitteet huonosti, ja senkin vuoksi keskustelu tavoitteista ohjaajan kanssa on tärkeää. Tavoitteet olisi myös suhteutettava harjoittelupaikan tarjoamiin oppimismahdollisuuksiin. (Luojus 2011: 25 – 26, 161; Gaberson – Oermann 1999: 30, 94; Öhrling – Hallberg 2001: 533.)

Opiskelijan ja ohjaajan välistä roolienjakoa määrittelee ennen kaikkea vastuuseen liittyvät asiat. Opiskelija on vastuussa omasta toiminnastaan, kun taas vastuu potilaista ja heidän hoidostaan on työntekijöillä. Opiskelijan tärkein tehtävä harjoittelussa on oppiminen, eikä opiskelijaa tulisikaan pitää osana harjoittelupaikan työvoimaa. Tämä voi aiheuttaa ristiriitoja, sillä käytännössä opiskelijat voivat joutua tilanteisiin, jossa he tekevät asioita ohjaajien puolesta. (Gaberson – Oermann 1999: 37; Helin 2004: 54.) Ga-

berson ja Oermann (1999: 9) tiivistävät hyvin opiskelijan roolin harjoittelussa: ”Pääpaino opiskelijan harjoittelussa pitäisi olla oppimisessa, ei tekemisessä”.

4.2 Ohjaajan rooli

Harjoittelun ohjaajalla tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä lähtökohtaisesti ohjaajaa, joka on nimetty opiskelijan ohjaajaksi. Kaikissa tapauksissa ohjaajaa ei kuitenkaan välttämättä ole nimetty, joten teemahaastattelussa kartoitetaan kaikkea opiskelijan saamaa ohjausta, eikä vain nimetyn ohjaajan toteuttamaa ohjausta. On myös mahdollista, ettei nimetty ohjaaja osallistu kovin paljon itse käytännön ohjaustilanteisiin. (Paltta 2005: 9; Helin 2004: 1; Sulosaari 2005: 27.)

Raisa Helin (2004: 45 – 49) on tutkinut opiskelijaohjausta terveydenhuoltoalalla ohjaajan näkökulmasta. Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia ohjaajan kokemuksia ohjauksesta osana ammattilaisen työtä. Tutkimus osoittaa, että ohjaajan on hallittava monta roolia. Ohjaaja toimii tukijana, perehdyttäjänä, asiantuntijana ja vastuunkantajana opiskelijan harjoittelun aikana.

Ohjaajat kuvasivat tehtävikseen muun muassa oppimisen tukemisen, roolimallina olemisen, oppimistilanteiden varmistamisen, ilmapiirin luomisen sekä oppimisympäristöön perehdyttämisen (Helin 2004: 45 – 49). Ohjaajan tehtävänä on myös palautteen antaminen (Konttila 2006: 53).

Ohjaajan ammattitaitoa pidetään tärkeänä. Kyky toimia omissa työtehtävissä ohjaamisen kanssa yhtäaikaaisesti on osa ohjaajan roolin haastavuutta. Osa ohjaajista koki olevansa myös osavastuussa opiskelijan oppimisesta ja tavoitteiden täyttymisestä. He kertoivat myös, että he vaikuttavat osaltaan turvallisuuteen opiskelijaa ohjatessa. (Helin 2004: 47 – 48.) Useissa tutkimuksissa on selvinnyt, että ohjaajan tulisi olla roolissaan hyvin motivoitunut ja suhtautua myönteisesti opiskelijaan (Konttila 2006; Helin 2004; Oinonen 2000).

Hyvä ohjaaja on myönteinen, kannustava, kärsivällinen, rauhallinen, joustava, luotettava, kiireetön ja ymmärtäväinen. Puolestaan komenteleva ja hermostunut ohjaaja koettiin negatiivisesti. Tällä oli vaikutusta opiskelijan kokemukseen harjoittelusta. (Oinonen 2000: 66 – 67.) Ohjaajan rooliin ei kuitenkaan aina valikoidu ohjauksesta eniten kiinnostunein henkilö (Oinonen 2000: 77 – 78).

Ohjaajan merkitys muuttuu harjoittelun aikana. Opiskelija voi esimerkiksi tarvita tukea enemmän harjoittelun alkuvaiheessa. Hyvä ohjaaja elää opiskelijan oppimisprosessissa mukana ja toimii oppimista tukevalla tavalla. (Oinonen 2000: 89.)

4.3 Ohjaava arviointi

Opiskelijan arvioinnissa käytetään kahta erilaista arviointimenetelmää. Arviointia tarkastellaan formatiivisesta ja summatiivisesta näkökulmasta. Formattiivinen eli ohjaava arviointi tapahtuu harjoittelujakson aikana. Ohjaaja tarkkailee opiskelijan toimintaa ja pätevyyttä harjoitteluympäristössä suhteessa opiskelijan omiin oppimistavoitteisiin ja opetussuunnitelman antamiin tavoitteisiin. Ohjaajan tehtävänä on tunnistaa, mitä opiskelijan tulisi vielä oppia ja antaa opiskelijalle ohjeita jatkoa varten. (Gaberson – Oermann 1999: 64; Luojus 2011: 36.) Palautteen antaminen on tärkeää, koska sen avulla voi muuttaa toimintaa ja oppia toisilta (Räkköläinen 2001: 125). Koko harjoittelun aikainen arviointi auttaa opiskelijaa asettamaan ja arvioimaan omia tavoitteitaan sekä kiinnittämään huomiota omiin kehittämiskohteisiin (Ääri 2005: 51).

Harjoittelun loppuvaiheessa opiskelijaa arvioidaan summatiivisesti eli annetaan loppuarviointi. Ohjaaja käy yhdessä opiskelijan ja terveydenhuollon opettajan kanssa läpi onko asetetut tavoitteet saavutettu ja onko opiskelijan ammattitaito kehittynyt. Opiskelijan oppimisen kannalta on tärkeää, että arviointi on kannustavaa ja sitä annetaan koko harjoittelun ajan. (Gaberson – Oermann 1999: 64; Luojus 2011: 36.) Ohjaajan tulisi olla rehellinen arvioidessaan opiskelijan työtä (Helin 2004: 47).

4.4 Ohjaussuhteen vaativuus

Ohjaussuhdetta voivat hankaloittaa monet eri tekijät. Näitä ovat esimerkiksi motivaation puute, yhteistyöhön liittyvät ongelmat ja opiskelijan saavuttamattomat tavoitteet. (Helin 2004: 50.) Opiskelijan ja ohjaajan odotukset eivät välttämättä kohtaa tai opiskelijalla voi olla henkilökohtaisia ongelmia ohjaajan kanssa. Ohjaaja voi myös kokea, ettei opiskelijalla ole riittäviä taitoja ja osaamista, mikä aiheuttaa ristiriitoja. Opiskelijan kannalta on tärkeää, että mielekkäitä oppimistilanteita on riittävästi ja oppimistavoitteet otetaan huomioon harjoittelupaikassa. Ristiriidat voivat vaikuttaa opiskelijan minäkuvaan kiel-

teisesti. (Lehtola – Vehkaperä 2008: 16 – 17; Luojus 2011: 31; Oinonen 2000: 71, 78 – 79; Beverly 2009: 35.)

Ohjaussuhteeseen voi vaikuttaa myös se, että opiskelijaohjaajia on hyvin erilaisia. Kaikki ohjaajat eivät välttämättä ole vielä alansa kokeneita ammattilaisia, joilla on taitoa ja osaamista opiskelijaohjauksen toteuttamiseen. (Helin 2004: 1.) Useiden tutkimusten mukaan olisi myös tärkeää, että ohjaussuhde jatkuu koko harjoittelun ajan (Sulosaari 2005: 27).

5 Ohjaussuhteeseen vaikuttavia tekijöitä

5.1 Oppimisympäristön vaikutus ohjaussuhteeseen

Oppimisympäristö muodostuu fyysisistä ja sosiaalisista tekijöistä, jotka luovat puitteet oppimiselle. Siihen voidaan katsoa myös kuuluvan psykologiset ja kulttuuriseen ympäristöön liittyvät tekijät, kuten esimerkiksi erilaiset käytännöt ja toimintatavat. Laadukas oppimisympäristö tukee oppimista ja edistää ohjaussuhteen onnistumista. (Saarikoski 2005: 12; Hand 2006: 55 – 63.) Saarikosken (2005: 12) mukaan oppimisympäristöön liittyviä tekijöitä ovat muun muassa osastolla toteutettava hoitotyö, työyhteisössä toimivien ihmisten väliset suhteet ja työyhteisössä vallitseva johtamiskulttuuri. Oppimisympäristöön tutustuminen alkaa perehdyttämisestä. Oppimisympäristöön perehdyttämistä voidaan pitää yhtenä ohjaajan tehtävistä. Perehdyttämisen tärkeys korostuu etenkin harjoittelun alkuvaiheessa, kun harjoittelupaikka on opiskelijalle vieras. (Helin 2004: 46.)

Helinin (2004: 46) tekemässä tutkimuksessa haastatellut ohjaajat pitivät oppimisympäristöön perehdyttämistä tärkeänä. Siihen sisältyi työn yleisistä periaatteista, rajoista ja työn mahdollisuuksista keskusteleminen sekä henkilökunnan, tilojen ja laitteiden esitteleminen. Osaston käytäntöjen ja asiakaskunnan esittelemistä pidettiin myös tärkeänä. Perehdyttämisen lisäksi tulisi kiinnittää huomiota ensimmäisen harjoittelupäivän toteutukseen. Opiskelijat usein kokevat ensimmäisen harjoittelupäivän uudessa ympäristössä ahdistavaksi. Ahdistusta voidaan lievittää esimerkiksi erilaisilla suunnitelluilla aktiviteeteilla, joiden tarkoituksena on tehdä harjoitteluympäristö ja työyhteisö tutuksi. (Gaberson – Oermann 1999: 38.)

Hyvä oppimisympäristö tarjoaa opiskelijalle monipuolisia oppimistilanteita, sisältäen riittävästi potilaskontakteja ja osallistumista potilaan hoitoon (Saarikoski 2005: 16; Luojus 2011: 28). Tapahtuneen oppimisen laatu onkin olennaisempaa, kuin harjoittelussa vietetty aika tunteina (Gaberson – Oermann 1999: 8).

5.2 Oppimista tukeva ilmapiiri ja työyhteisö

Työyhteisöllä on suuri vaikutus siihen, millainen oppimisympäristöstä muodostuu. Harjoittelun alussa opiskelija tutustuu työntekijöihin ja työpaikassa vallitseviin sosiaalisiin pelisääntöihin. Opiskelijat havaitsevatkin jo hyvin lyhyessä ajassa työyhteisössä vallitsevan ilmapiirin ja luovat tämän perusteella vaikutelman työyhteisöstä. Hyvässä työyhteisössä yhteisön perusrakenteet ovat kunnossa ja työyhteisöön on luotu selkeät pelisäännöt, jotka ovat kaikkien yhteisön jäsenten tiedossa. (Saarikoski 2005: 15, 20.)

Harjoittelupaikassa vallitseva ilmapiiri on yksi tärkeimpiä tekijöitä, joka liittyy oppimisympäristöön. Oppimisympäristössä tulisi vallita hyväksyvä ja avoin ilmapiiri, joka sallii virheiden tekemisen. Harjoittelussa opiskelijat soveltavat teoriaosaamistaan käytäntöön ja siten virheistä oppiminen on osa oppimisprosessia. Turvallinen ilmapiiri takaa sen, että opiskelija uskaltaa kysyä asioista. (Gaberson – Oermann 1999: 6 – 7; Luojus 2011: 27; Saarikoski 2005: 15 – 20.) Cahillin (1996: 794 – 797) tutkimuksessa opiskelijat korostivat rakentavan palautteen saamisen ja avoimen ilmapiirin tärkeyttä. Harjoittelupaikassa vallitseva ilmapiiri vaikutti myös olennaisesti siihen, uskalsiko opiskelija esittää kysymyksiä. Hyvässä oppimisympäristössä vallitsee hyvä yhteishenki ja opiskelijan on helppo lähestyä henkilökuntaa (Hand 2006: 62).

Molemminpuolinen luottamus ja kunnioitus tukevat oppimista ja opiskelijan ammatillista kasvua. Opiskelijan tulisi myös saada rakentavaa palautetta toiminnastaan. (Gaberson – Oermann 1999: 6 – 7; Luojus 2011: 27; Saarikoski 2005: 15 – 20.) Kiire työyhteisössä sekä kielteinen suhtautuminen opiskelijaohjaukseen ja opiskelijaan ovat huonoja lähtökohtia opiskelijaohjaukselle. Huonolle ilmapiirille tyypillistä on myös se, ettei opiskelijan oppimistavoitteita tunneta eikä opiskelijan harjoittelupaikkaan tuloon ole valmistauduttu. (Lehtola – Vehkaperä 2008: 17; Luojus 2011: 28; Oinonen 2000: 66 – 67; Saarikoski 2005: 15 – 17.)

Työyhteisön hyvää ilmapiiriä ja vuorovaikutuksellisuutta edistää toimiva johtamiskulttuuri. Osastonhoitaja on siis keskeisessä asemassa, kun on kyseessä terveydenhoitoalan työyhteisö. Useat tutkimukset osoittavat, että osastonhoitaja voi toiminnallaan vaikuttaa opiskelijaohjauksen laatuun luomalla hyvät toimintaedellytykset ohjaukselle. Työyhteisön kehittämisessä osastonhoitaja on myös avainhenkilö. (Saarikoski 2005: 14, 20.)

5.3 Opiskelijaohjauksen resurssit

Hyvän opiskelijaohjauksen toteutuminen edellyttää, että opiskelijaohjaukseen on olemassa riittävästi resursseja. Tätä kautta resursseilla on myös suora vaikutus ohjaussuhteeseen. (Lehtola – Vehkaperä 2008: 2.)

Lehtola ja Vehkaperä (2008: 44 – 47) ovat pro gradu -tutkielmassaan kuvailleet opiskelijaohjausta ennen ja jälkeen ohjaajakoulutuksen. Ohjaajana toimimiseen liittyviä tekijöitä olivat ohjaajan henkilökohtaiset ominaisuudet ja aika sekä ohjaaja ja työyksikön tilanne toiminnan edistäjänä ja rajoittajana. Ohjaajana toimimisen resursseiksi määriteltiin oma persoona, hoitotyön ammattiosaaminen, ammatillisuus ja pitkä työkokemus. Tärkeänä pidettiin myös omaa kiinnostuneisuutta, motivaatiota ja hyviä vuorovaikutustaitoja. Työyksikön osalta työkavereiden ja esimiehen tuki olivat olennaisia asioita. Opiskelijamyönteistä ilmapiiriä ja vertaistukea työyhteisöltä pidettiin tärkeänä asiana ohjauksen kannalta. Yhteistyön puute työyhteisössä, liian suuret opiskelijamäärät ja kielteiset asenteet opiskelijaohjausta kohtaan vaikeuttivat ohjaamista.

Tutkimuksessa nousi esiin myös ajan puute, joka vaikeuttaa ohjaajana toimimista. Opiskelijan ohjausta ei ehditty suunnitella etukäteen riittävän hyvin eikä opiskelijan ohjaamiseen ollut riittävästi aikaa. Ongelmaksi muodostui myös se, ettei ohjaajalla ollut riittävästi yhteisiä työvuoroja opiskelijan kanssa. Ohjaajat kokivat myös, että kirjallisen palautteen antamiseen tulisi olla enemmän aikaa. Kiirettä aiheuttaa työyksikön tilanne tai opiskelijan muut teoriaopinnot, jotka vievät aikaa harjoittelulta. (Lehtola – Vehkaperä 2008: 44 – 46.)

Monet tutkimukset osoittavat, että ohjaajilla on liian vähän aikaa käytettävissä opiskelijaohjaukseen. Hoitotyön tekeminen on työntekijöiden ensisijainen työtehtävä ja siten opiskelijaohjaus voi ajoittain kärsiä ajanpuutteesta. Työtehtävien laatu voi myös olla sellainen, ettei opiskelija pääse riittävästi osallistumaan. Ohjaajan on myös koko ajan

huomioitava potilasturvallisuus, sillä opiskelijan tiedot ja taidot eivät ole vielä ammattilaisen tasolla. (Luojuus 2011: 28 – 29; Helin 2004: 30 – 55; Öhrling – Hallberg 2001: 536 – 539.) Samansuuntaisia tuloksia on saatu Iso-Britanniassa toteutetussa tutkimuksessa, jossa kartoitettiin hoitotyön opiskelijoiden kokemuksia harjoittelun ohjauksesta. Tulosten mukaan potilastyön ja opiskelijan opettamisen yhdistäminen oli ajoittain vaikeaa. Opiskelijat myös kokivat joskus joutuneensa työntekijän rooliin, vaikka olivat harjoittelupaikassa oppimassa. (Cahill 1996: 794 – 797.)

Yksi tärkeimpiä opiskelijaohjauksen resursseja on ohjaajien saama koulutus. Lehtolan ja Vehkaperän (2008: 48, 50 – 52.) tutkimuksessa ohjaajien saamalla koulutuksella oli positiivinen vaikutus opiskelijaohjaukseen. Koulutus muun muassa lisäsi ohjaajien motivaatiota opiskelijaohjaukseen ja antoi enemmän valmiuksia palautteen antamiseen ja arviointiin. Ohjaajat myös pitivät aiempaa koulutusta opiskelijaohjaukseen riittämättömänä tai koulutusta ei ollut koskaan ollutkaan. Koulutustarpeiden tunnistaminen ja ohjaajien hyvä koulutus on tärkeää, sillä ohjaajalla on suuri vaikutus opiskelijan oppimiseen (Elomaa 2005: 37).

6 Natiivikuvantamisen harjoittelu

Natiivikuvantaminen on suomalaisen terveydenhuollon radiologisen kuvantamisen perustutkimuksia. Tutkimuksia toteutetaan perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa sekä yksityisessä terveydenhuollossa. Natiivitutkimusten saatavuudesta vastaa sairaanhoitopiiri. (Terveydenhuoltolaki 1326/2010 § 10.) Natiivitutkimus on ilman varjoainetta tehtävä röntgentutkimus (Holmström 2012: 25). Kuvauksessa käytetään ionisoivaa säteilyä, jonka käytöstä vastaa pätevyyden omaava röntgenhoitaja (Laki säteilylain muuttamisesta 1142/1998 § 39b). Natiivitutkimukset ovat nopeita ja edullisia, eivätkä ne vaadi erityisvalmistelua (Radiography plain x-rays. 2012).

Vuosittain Suomessa tehdään reilut 700 röntgentutkimusta tuhatta asukasta kohden. Röntgentutkimuksilla on keskeinen merkitys sairauksien diagnosoimisessa. (Säteilynkäyttö terveydenhuollossa. 2013.) Röntgentutkimukseen mentäessä potilas tarvitsee lääkärin kirjoittaman lähetteen, jonka oikeutus on pohdittu (Laki säteilylain muuttamisesta 1142/1998 § 39a).

Metropolia Ammattikorkeakoulun Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelmassa (2013) natiivikuvantamisen opiskelua on 16 opintopisteen verran. Se sisältää sekä teoria- että käytännön harjoittelua koululla ja työelämässä. Opintojen tavoitteena on ammatillisen osaamiseen kehittyminen radiografiatyön alueilla perusterveydenhuollossa. Pyrkimyksenä on saada perusvalmiudet yleisimpien natiiviröntgentutkimusten suorittamiseen itsenäisesti sekä hallita natiivitutkimuksiin liittyvät kuvantamisen perusteet. Käytännön harjoittelun aikana opiskelija harjoittelee natiiviröntgentutkimusten asiakaslähtöistä toteuttamista sekä potilaan ohjausta. Opiskelijat tutustuvat myös tekniseen laadunvarmistukseen. (Opinto-opas 2013.)

Ohjattu harjoittelu tapahtuu eri terveydenhuollon toimintayksiköissä. Harjoittelussa on tavoitteet, toteutussuunnitelma ja arviointikriteerit. Käytännön harjoittelu integroituu teoriaopintoihin. (Paltta 2005: 9.) Natiivikuvantamisen harjoittelu koostuu natiivitutkimusten harjoittelusta ja potilaan hoitamisen opettelusta eri oppimismenetelmiä hyödyntäen (Holmström 2012: 103). Käytännön harjoittelu mahdollistaa aitojen tilanteiden harjoittelun koulun simulaatioita paremmin (Gaberson – Oermann 1999: 9).

Harjoittelua suorittavalle opiskelijalle nimetään usein työyksiköstä ohjaaja ja koulun puolelta opettajaohjaaja ja he toimivat yhteistyössä (Paltta 2005: 9). Opettajaohjaajan tehtävänä mainitaan tiedottaminen käytännön asioista harjoittelun aikana, opiskelijan velvollisuudeksi jää tiedon vieminen työyhteisöön (Oinonen 2000: 68). Metropolia Ammattikorkeakoulussa toimitaan tämän käytännön mukaisesti. Opettajaohjaaja pitää yhteyttä opiskelijaan harjoittelujakson ajan, ja yleensä vierailee harjoittelupaikassa. Hän osallistuu mahdollisuuksien mukaan myös opiskelijan arviointiin. Arvioinnin apuna käytetään arviointilomaketta, johon myös opiskelija itse kirjoittaa itsearviointin. Harjoittelujakson jälkeen järjestetään reflektiotilaisuus, jossa käsitellään opiskelijoiden harjoittelukokemuksia.

Harjoittelun järjestäminen perustuu koulun ja työelämän organisaatioiden keskinäisiin sopimuksiin. Harjoittelu on ammattikorkeakoulun ohjaamaa ja valvomaan. Potilasturvallisuuden ja hoidon laadun takaamiseksi sopimuksessa määritellään osapuolten vastuut ja velvollisuudet. (Paltta 2005: 9.) Harjoittelusta on valittu käsite ammattitaitoa edistävä harjoittelu, sillä se kuvaa mielestämme hyvin harjoittelun luonnetta.

7 Aikaisemmat tutkimukset

Opiskelijaohjausta terveydenhuoltoalalla on tutkittu melko paljon, suurin osa opinnäytetyössä hyödynnettävästä kirjallisuudesta on vuosilta 1990 - 2012. Tässä luvussa käsitellään aineistoa, joka osoittautui lähimmäksi aihepiiriä. Opiskelijaohjausta on tarkasteltu lähinnä ohjaajan näkökulmasta, ja opiskelijoiden kokemukset ohjauksesta ovat jääneet hieman vähemmälle huomiolle.

Röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opiskelijaohjauksesta Suomessa ei ole laajemmin kartoitettu Anneli Holmströmin natiivitutkimusten oppimiseen liittyvän tutkimuksen lisäksi. Opiskelijaohjauksesta yleisemmin terveydenhuoltoalalla ja opiskelija-arvioinnista on olemassa useampia tutkimuksia. Useissa aihepiirin tutkimuksissa on kuitenkin hyödynnetty samoja lähteitä.

Väitöskirjoja opiskelijaohjauksesta löytyy useampia. Lähimpänä omaa aihettamme on aiemmin mainittu Anneli Holmströmin ”Etnografinen tutkimus natiivitutkimusten oppimisesta röntgenhoitajaopiskelijoiden opinnoissa” vuodelta 2012. Holmströmin tutkimuksessa perehdyttiin natiivitutkimusten oppimiseen ja oppimiskulttuuriin röntgenhoitajaopiskelijoiden opinnoissa. Tulosten mukaan oppimiskulttuuri tuki vaihtelevasti opiskelijan asiantuntijuuteen kasvua natiivitutkimuksia opiskeltaessa. Harjoittelussa oppiminen ilmeni monin tavoin: kohti asiantuntijuutta yhdessä toimien, aktiivisuutta osoittaen yksin toimien ja ohjeita noudattaen taustalla toimien.

Luojuksen väitöskirjassa (2011) ”Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli- ohjaajien näkökulma” toteutettiin tutkimus, jossa luotiin toimintamalli harjoittelun ohjauksen kehittämiseksi. Tavoitteena oli saada uutta tietoa ohjaajien toiminnasta ja tutkia luodun intervention vaikutusta. Tulosten mukaan ohjaajan eri ominaisuudet vaikuttavat ohjauksen laatuun. Ohjaajien saamalla koulutuksella oli myönteinen vaikutus ohjaukseen. Anne Lehtola ja Anne Vehkaperä (2008) ovat puolestaan tutkineet pro gradu-tutkielmassaan opiskelijaohjausta ennen ja jälkeen ohjaajakoulutuksen. Tutkimustulokset osoittavat, että ohjaajakoulutus antaa enemmän valmiuksia opiskelijaohjaukseen.

Vuonna 2004 valmistuneessa pro gradu -tutkielmassa Raisa Helin tutki opiskelijaohjausta ohjaajan näkökulmasta. Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia ohjaajan kokemuksia ohjauksesta osana ammattilaisen työtä. Tutkimuksessa ohjauskokemukset olivat pää-

osin positiivisia, mutta ongelmia saattoivat aiheuttaa opiskelijan oppimisvaikeudet ja ohjaajan väsyminen. Ohjaajat kokivat ohjauksen toissijaisena tehtävänä työn rinnalla.

Oinonen (2000) on tutkinut lisensiaatin tutkimuksessaan harjoittelun ohjausta hoitotyön koulutuksen eri vaiheissa olevien opiskelijoiden kokemusten pohjalta. Tulosten mukaan ohjauksen tulisi tukea opiskelijan oppimisen vaihetta, esimerkiksi alkuvaiheessa opiskelija tarvitsee erilaista ohjausta kuin loppuvaiheessa. Ohjauksen tärkeinä tekijöinä pidettiin palautetta, asiantuntijuuteen kasvua ja ihmisten kohtaamista.

Aikaisemmat tutkimukset osoittavat, että ohjaaja on merkittävässä roolissa opiskelijan oppimisprosessissa. Ohjaajakoulutuksella kuvattiin olevan positiivisia vaikutuksia ohjaajan motivaatioon ja ohjauksen laatuun. Oppiminen kuvattiin usein vaiheittaisena prosessina ja erityisen tärkeänä pidettiin asiantuntijuuteen kasvua röntgenhoitajan ammatissa.

8 Tutkimuksen toteuttaminen

8.1 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmäksi valittiin kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, koska tarkoituksena on saada kattava käsitys ja ymmärrys ilmiöstä, josta ei ole vielä paljon tutkimuksia. Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimusmenetelmän keskeisenä piirteenä on ihmislähtöisyys ja tavoitteena on kuvata aihetta osallistuvien ihmisten näkökulmasta. Laadullista tutkimusmenetelmää käyttämällä on mahdollista saada monipuolisia kuvauksia tutkittavasta ilmiöstä. (Kylmä – Juvakka 2007: 20, 22 – 23, 76.)

Laadulliseen tutkimukseen valitaan sellaisia henkilöitä, joilla on omakohtaisia kokemuksia tutkittavasta aiheesta. Tutkimustehtävät tarkentuvat usein vasta tutkimusprosessin aikana. Kun ne ovat tarpeeksi laajoja, niin tietoa saadaan osallistujien näkökulmasta. (Kylmä – Juvakka 2007: 26, 53.) Laadullisen tutkimusaineiston keruussa käytetään avoimia menetelmiä, esimerkiksi haastattelua, jotta osallistujien mielipiteet pääsevät esille. (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2001: 155.)

Opinnäytetyön aineisto muodostuu laadullisesta tutkimusaineistosta, aihetta käsittelevästä kirjallisuudesta ja aikaisemmista tutkimuksista. Laadullinen tutkimusaineisto kerätään haastattelemalla röntgenhoitajaopiskelijoita, jotka ovat suorittaneet natiivikuvanamisen harjoittelun kuluneen vuoden aikana. Heillä on tällöin vielä harjoittelu tuoreessa muistissa ja he pystyvät kertomaan tarkasti kokemuksistaan. Aineisto kerätään teemahaastattelun avulla.

8.2 Aineiston keruu

Aineiston keruu tehtiin teemahaastattelun avulla. Rakensimme teemahaastattelurungon ja apukysymyksiä haastattelun tueksi. Käytimme aiempaa teorian tietoa apuna haastattelurungon laadinnassa. Teemahaastattelun voidaan katsoa olevan monivaiheinen prosessi. Ennen haastattelurungon kokoamista ilmiöön on tutustuttava ennalta. (Hirsjärvi – Hurme 2008: 47.)

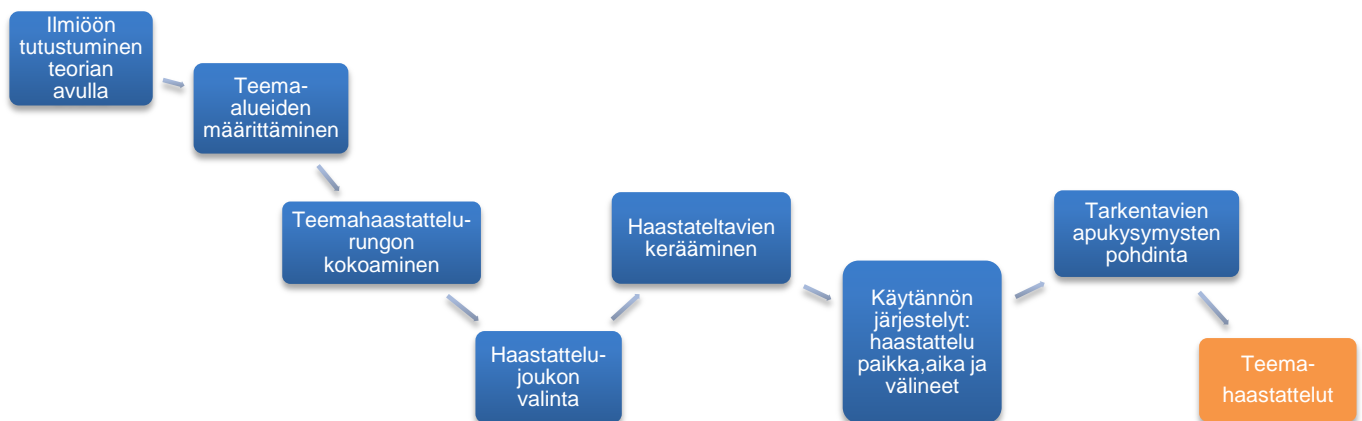
Teemahaastattelussa haastattelu etenee tiettyjen teemojen varassa ja se antaa haastatelluille vapauden kertoa itselle merkityksellisistä asioista. Teemahaastattelurunko ei ole yksityiskohtainen kysymysluettelo, se koostuu teema-alueista, joita voidaan halutessa tarkentaa kysymyksiin haastattelutilanteessa. (Hirsjärvi – Hurme 2008: 66 – 67.) Olennaista on saada tutkittavan ääni kuuluviin (Hirsjärvi – Hurme 2008: 48). Tämä haastattelumuoto sopii hyvin opiskelijoiden kokemusten kuvaamiseen. Se kuinka haastattelu etenee ja konkretisoituu riippuu haastateltavasta. Haastateltavan omat ajatukset ja elämäntilanne vaikuttavat haastattelun etenemiseen. (Hirsjärvi – Hurme 2008: 66 – 67.)

Teemahaastattelu on menetelmänä puolistrukturoitu, koska aihepiirit ovat kaikille samat. Menetelmän etuna nähdään se, että se vapauttaa tutkijan näkökulmasta. (Hirsjärvi – Hurme 2008: 48, 67.) Haastattelemalla muutamaa henkilöä, tutkittavasta aiheesta on mahdollista saada monipuolinen ja syvä kuvaus (Kylmä – Juvakka 2007: 76, 27).

Haastatteluihin valittiin toisen lukuvuoden opiskelijoita. Lähestyimme heitä ensin sähköpostitse, mutta tätä kautta emme saaneet vastauksia. Päätimme lähestyä heitä henkilökohtaisemmin, joten esitimme työn opettajan luvalla lyhyesti opiskelijoiden luentotauolla. Suostutellussa korostimme haastateltavan tärkeyttä ja ainutlaatuisuutta. Pyrimme korostamaan, että he ovat juuri oikeat henkilöt kertomaan kokemuksia. (Hirsjärvi – Hurme 2008: 85.) Esittelyn jälkeen saimme seitsemän haastateltavaa. Olimme hei-

dän yhteystietonsa ylös ja sovimme haastatteluajat. Varmistimme vielä sähköpostitse haastatteluajan ja paikan haastateltaville. Haastateltaessa on tärkeä olla täsmällinen aikojen suhteen. (Hirsjärvi – Hurme 2008: 89.)

Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina. Haastateltavilla oli tiedossa mihin he osallistuivat ja ennen haastattelua haastateltava allekirjoitti suostumuslomakkeen. Haastattelu nauhoitettiin kahteen eri laitteeseen, lisäksi yksi meistä kirjoitti muistiinpanoja. Pyrimme toteuttamaan jokaisen haastattelun mahdollisimman samanlaisena. Haastattelut tehtiin koulun tiloissa ennalta varatuissa luokissa. Yritimme pitää haastattelutilanteen rentona, mutta myös luottamuksellisena. Otimme huomioon muun muassa istumajärjestyksessä sen, että olimme vastakkain haastateltavien kanssa. Se mahdollistaa molempien osapuolien kannalta ilmeiden ja elekielen näkemisen. Yritimme myös pitää etäisyyden pienenä luottamuksellisen ilmapiirin luomiseksi, sekä nauhurin toimivuuden takia (Hirsjärvi – Hurme 2008: 91).

Kuvio 1. Aineiston keruu prosessikaaviossa.

8.3 Aineiston analyysi

Laadullisessa tutkimuksessa voidaan käyttää sisällönanalyysia, joka soveltuu etenkin laadullisten tutkimusten analysointiin. Menetelmänä se auttaa ymmärtämään asioiden välisiä yhteyksiä ja merkityksiä. (Latvala – Vanhanen-Nuutinen 2001: 21; Tuomi – Sarajärvi 2004: 93.) Sisällönanalyysin toteuttamisessa on tärkeää huomata, että tutkitta-

va ilmiö on tarkkaan rajattu. Tämän jälkeen aineisto luokitellaan, teemoitetaan tai tyypitellään, joiden avulla pyritään hahmottamaan valittua aineistoa ja analysoimaan sitä. Tutkimusaineistosta pyritään löytämään samanlaisuudet ja erilaisuudet. (Tuomi – Sarajärvi 2004: 93 – 95; Latvala – Vanhanen-Nuutinen 2001: 23.) Analyysia ohjaa tutkimuksen tarkoitus ja kysymyksenasettelu (Kylmä – Juvakka 2007: 112 – 113).

Lähtökohtana laadullisessa tutkimusmenetelmässä voi olla induktiivinen, deduktiivinen tai abduktiivinen päättely. Niitä kaikkia ohjaa erilainen päättelyn logiikka. Abduktiivisessa päättelyssä havaintoihin liittyy jokin johtoajatus. Induktiivisessä eli aineistolähtöisessä analyysissä päättely etenee yksittäisestä tekijästä yleiseen, kun taas deduktiivisessä analyysissä logiikka toimii päinvastoin. Aineistolähtöisessä analyysissä tutkimuksen perusta on aineistossa, ja sen pohjalta luodaan teoreettinen kokonaisuus. (Tuomi – Sarajärvi 2004: 95 – 99.) Opinnäytetyön analyysimenetelmäksi on valittu induktiivinen sisällönanalyysi, koska päättelyn lähtökohta ei ole tietty teoria tai malli, vaan itse aineisto.

Aikaisempien teorioiden tai havaintojen ei tulisi vaikuttaa tutkimukseen tai sen lopputulokseen. Voidaan kuitenkin ajatella, ettei mikään tutkimus yksiselitteisesti pysty toteuttamaan induktiivista analyysiä, sillä tutkimusmenetelmät ja havainnot sinällään ovat tutkijan asettamia. (Tuomi – Sarajärvi 2004: 98.)

Aineiston analysoinnin ensimmäinen vaihe on puhtaaksi kirjoittaminen eli litterointi. Litterointi voidaan tehdä koko aineistosta tai vaihtoehtoisesti voidaan litteroida vain esimerkiksi teema-alueisiin liittyvä aineisto. Litterointia voidaan tehdä täysin sanatarvasti tai valikoiden vain tarpeellinen. (Hirsjärvi – Hurme 2008: 138 – 142.)

Induktiivisen sisällönanalyysin voidaan katsoa koostuvan kolmesta eri vaiheesta. Aluksi aineisto redusoidaan eli pelkistetään. Pelkistämisessä aineistoa karsitaan tutkimustehtävän mukaisella tavalla. Tätä ennen on määritelty analyysiyksikkö tutkimustehtävän perusteella. Analyysiyksikkö voi olla esimerkiksi sana tai lause. Redusoinnin jälkeen pelkistetyistä ilmaisuista etsitään yhtäläisyydet ja erilaisuudet klusteroinnin eli ryhmitteilyn avulla. Pelkistetyt ilmaukset jaetaan siis yhdistäviksi alaluokiksi. Kolmas vaihe on abstrahointi eli käsitteellistäminen. Abstrahoinnissa luodaan teoreettiset käsitteet eli muodostetaan yläkategoriat ja nimetään ne. (Salin 2009; Tuomi – Sarajärvi 2004: 111 – 115; Latvala – Vanhanen-Nuutinen 2001: 28 – 29.)

Haastatteluiden jälkeen aineisto litteroitiin eli puhtaaksikirjoitettiin tekstiksi. Jaoimme haastattelut kolmeen osaan ja jokainen kirjoitti puhtaaksi oman osuutensa haastattelusta. Ne purettiin sanatarkaksi tekstiksi ja myös tauot huomioitiin puheessa. Valitsimme opinnäytetyön analyysiyksiköksi ajatuskokonaisuuden. Sen jälkeen perehdyimme aineistoon, erottelimme tekstistä tutkimustehtäviin ja työn tarkoitukseen liittyvät asiat ja karsimme epäolennaiset pois. Pelkistimme tekstiosuudet tiiviiksi sanamuodoiksi ja etsimme niistä yhtäläisyyksiä ja erilaisuuksia. Yhdistimme samaa tarkoittavat pelkistykset omiin ryhmiinsä ja niistä muodostuivat alaluokat. Teemahaastattelurungon mukaisesti jaoimme alaluokat eri teema-alueisiin, joista tulivat analyysin yläluokat. Tarkistimme vielä, että kaikki alaluokat sopivat ennalta määritettyihin teema-alueisiin.

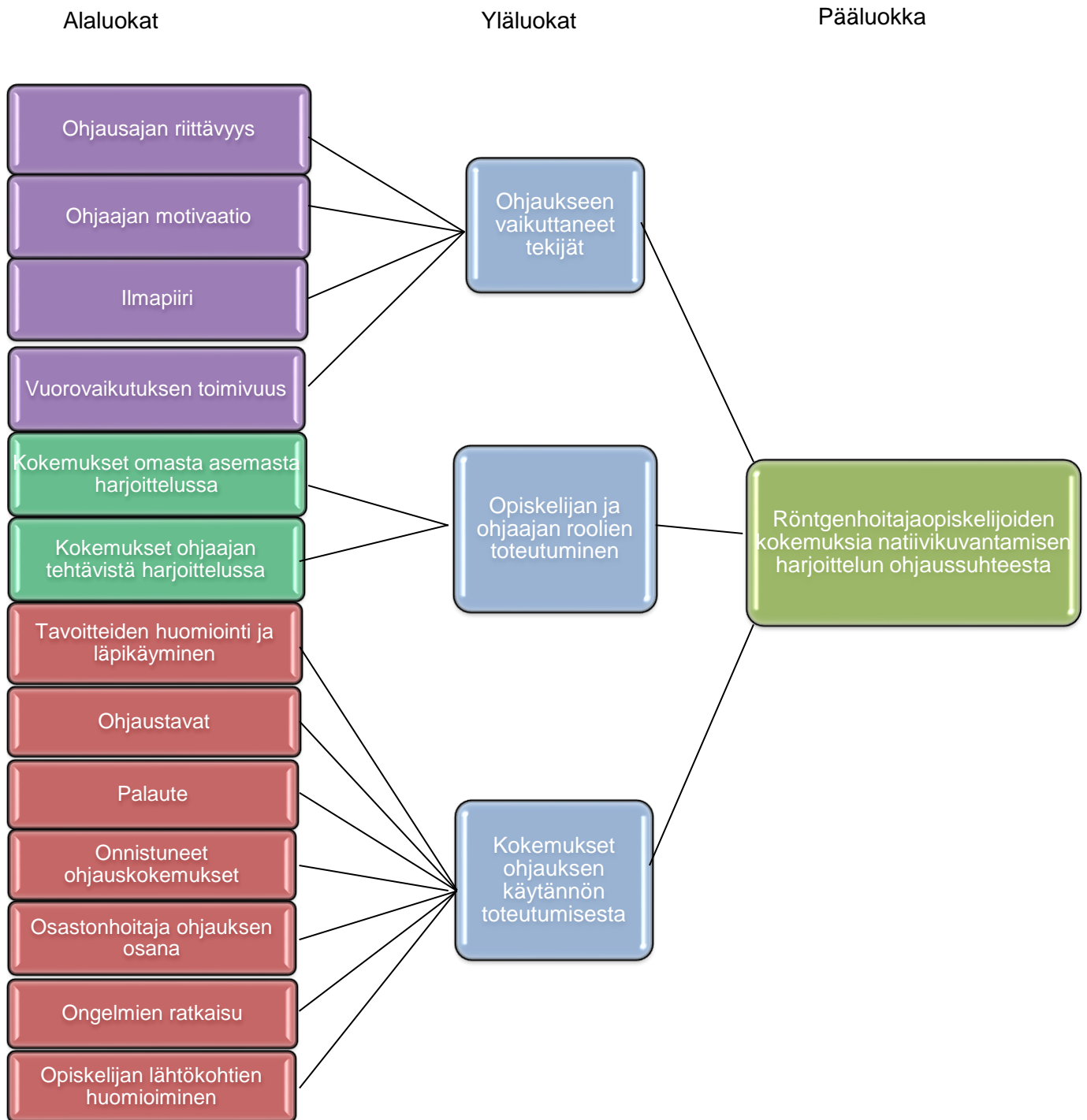
Opinnäytetyön tutkimustehtävät ja tarkoitus ohjasivat aineiston luokittelujen muodostumista. Jaoimme analyysin tutkimustehtävien mukaisesti kahteen pääluokkaan, jotka ovat röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia natiivikuvantamisen harjoittelun ohjaussuhteesta ja ohjaussuhteen kehittäminen. Alempana olevat kaaviot kuvaavat luokitteluprosessia (kuvio 2 ja kuvio 3). Liitteenä työn lopussa on esimerkki aineiston analyysin etenemisestä (liite 5).

9 Tulokset

9.1 Röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia natiivikuvantamisen harjoittelun ohjaussuhteesta

Suurimmalla osalla haastateltavista oli positiivisia kokemuksia natiivikuvantamisen harjoittelun ohjauksesta. Kaikki kokivat harjoittelunsa melko onnistuneeksi. Monelle oli nimettynä oma lähiohjaaja, mutta ohjaajat vaihtuivat päivittäin työpisteessä. Useampi ohjaaja koettiin hyväksi asiaksi, koska silloin opiskelijat näkivät erilaisia työskentelytapoja. Oman lähiohjaajan tai yhden ihmisen toivottaisiin kuitenkin ohjaavan mahdollisimman paljon harjoittelun alussa, koska varsinkin silloin erilaiset opetustyylit voivat hämmäntää.

Ongelmiksi ohjaussuhteessa koettiin ohjaajien motivaation puute, kiire ja työpaikan huono ilmapiiri. Kerromme tässä osuudessa tuloksista, jotka käsittelevät ohjaukseen vaikuttaneita tekijöitä, opiskelijan ja ohjaajan roolien toteutumista sekä kokemuksia ohjauksen käytännön toteutumisesta.

Kuvio 2. Röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia natiivikuvantamisen harjoittelun ohjaussuhteesta: alaluokat, yläluokat ja pääluokka.

9.1.1 Ohjaukseen vaikuttaneet tekijät

Haastateltavat kokivat, että ohjaukseen oli yleisesti ottaen varattu riittävästi aikaa. Ohjaus tapahtui usein työn lomassa ja se oli rentoa. Moni haastateltavista koki sen olevan hyvä tapa ohjata. Vain harvalle oli erikseen varattu aikaa ohjauskeskusteluille väliarvi-

oinnin lisäksi. Joissain paikoissa ohjaukseen käytetty aika riippui paljon myös päivästä ja työpisteestä. Muutamassa paikassa kiire vähensi selvästi opiskelijan ohjaukseen käytettyä aikaa.

...ei siihen ollu niinku varattu erikseen mitä aikaa et se oli niinku siinä työn lomassa sitte tapahtu.

Riippui vähän työpisteestä, jossain oli ja jossain ei ja riippui vähän päivästäkin. Vaihteli kyllä...Jos nyt tälle kokonaisuutta ajattelee niin oli ihan riittävästi.

Ohjaajien motivaatio ohjaukseen vaihteli eri paikoissa. Suurin osa opiskelijoista koki, että ohjaajat kannustivat ja antoivat mielellään ohjausta. Moni ohjaajista oli käynyt ohjaajakoulutuksen ja se näkyi heidän motivaatiossaan positiivisesti. Osa ohjaajista ei kuitenkaan ollut motivoitunut itse työhön, ja se ei motivoinut myöskään opiskelijoita parhaalla tavalla. Osa haastateltavista kertoi, että joidenkin työntekijöiden mukaan motivaatioon vaikuttaa myös opiskelijan oppimistaso. Motivaatio on välillä matalalla, jos opiskelijaa joutuu koko ajan "vetämään perässä". Haastatteluista kävi ilmi, että osa hoitajista koki opiskelijan olevan ylimääräinen rasite, eivätkä he kokeneet olevansa vastuussa opiskelijan ohjaamisesta.

Joo, oikein hyvin motivoitunut, mun oppiminen oli hänelle mun omasta kokemuksesta ni aika tärkeää että, halus olla jeesaamassa ja opastamassa.

...niinku osasta hoitajista huomasi että niistä tuntu et mä oon vähän tiellä...

...ne ei niin kun suhtautunu niin positiivisesti siihen ohjaustyöhön et kyl ne ammattitaitosia oli mutta ei välttämättä niin kun siinä ohjaustyössä.

Ilmapiiri oli useimmissa harjoittelupaikoissa positiivinen. Osa opiskelijoista koki, että oma sopeutumiskyky vaikutti asiaan. Hiljainen opiskelija voi helposti jäädä varjoon. Opiskelijat uskalsivat useimmiten kysyä, kun mieleen tuli jotain tai kun he tarvitsivat apua. Kävi kuitenkin ilmi, että joissain paikoissa ilmapiiri ei ollut kannustava. Työpaikan huonolla ilmapiirillä oli vaikutusta opiskelijan saamaan ohjaukseen. Opetusta ei saanut niin helposti ja opiskelija ei tiennyt keneltä uskalsi kysyä tai kuka oli hänen ohjaajansa sillä hetkellä.

Siis tosi hyvä, mä en muista missä ois aikanaan ollu yhtä hyvä ilmapiiri...se on varmaan se että itekin osaa sopeutua ni ei välitä kaikesta että.. siihenkin niinku joka työpaikalla on niitä omia ongelmiansa, että jotkut ei tuu toimeen..se tietenkin näkyy osittain siellä mutta ei se niinku häirinny mun harjoitteluaikaa millään tavalla.

...siellä oli vähän huono henki sen työpaikan sisällä ni siitä tuli vähän harjottelijalleki semmonen mitä täs nyt voi kenelleki sanoo ja mikä on niinku se oma paikka, et se yleinen työpaikan henki vaikuttaa siihen aika paljon et minkäläistä siellä on olla harjottelijana.

Moni haastateltava kertoi vuorovaikutuksen ohjaussuhteessa toimineen hyvin. Jos opiskelijalla tuli kysyttävää, niin asioita pohdittiin yhdessä ja niihin yritettiin löytää vastaus. Vuorovaikutus oli yleensä vastavuoroista ja palautetta annettiin molempiin suuntiin.

9.1.2 Opiskelijan ja ohjaajan roolien toteutuminen

Kaikki haastateltavat kokivat, että oma rooli natiivikuvantamisen harjoittelussa oli melko selkeä. Omaa kiinnostuneisuutta ja oma-aloitteisuutta pidettiin tärkeänä. Suurin osa opiskelijoista ei kokenut olleensa harjoittelussa vain ”yksi työntekijöistä”, ja oppiminen oli ensisijainen tehtävä. Tuli kuitenkin esille, että osa opiskelijoista oli etenkin harjoittelun loppuvaiheessa ikään kuin osa työvoimaa. Osa opiskelijoista myös koki, että vastuu kasvoi harjoittelun edetessä.

Koin olevani työharjoittelija tai menin harjoittelemaan sinne, mutta varmaan viikon päästä siitä harjoittelun alusta ni koin jo olevani yks työntekijöistä niinku he sanoivatkin että ihan kuulusit tähän ryhmään et oli sairaslomatapauksia ni joutu ottamaan jo vähän isomman vastuun sitten jo...

Totta kai siihen alkuun oli niin että ettei kokenu millään tavalla olevansa työntekijä vaan ihan opiskelija, harjottelija mut sit siin loppuvaiheessa ni sitte se vauhti kiihtyi siihen että pari viimeistä viikkoo teki ihan itsenäisesti niitä melkeen kaikkia kuvauksia.

Se rooli vähän muuttui harjoittelun aikana. Kun huomasi enemmän et mitä osaa ja pystyy tekemään niin tuli ehkä enemmän vastuutakin...

Opiskelijat kokivat tämän kuitenkin enimmäkseen positiivisena asiana, sillä se osoitti kuuluvuutta työyhteisöön ja toisaalta edellyttää sitä, että opiskelijan osaaminen on hyvällä tasolla. Toisaalta pidettiin myös negatiivisena asiana sitä, jos oma rooli alkoi muistuttaa enemmän työntekijää kuin opiskelijaa. Lähes kaikki haastateltavat kokivat,

että asioiden opetteluun oli riittävästi aikaa, eikä ilmennyt ulkopuolista painostusta toimia esimerkiksi potilastilanteissa nopeammin. Kiire ja harjoittelupaikan huono ilmapiiri saattoivat kuitenkin hankaloittaa oman paikan löytämistä työyhteisössä.

..kyl siel oikeestaan tuli aika selkeesti se kyllä esille et sai kattoo kirjallisuutta eikä todellakaan ollu että koko ajan pitäis olla kuvaamassa, sai käydä läpi ihan rauhassa että miten kuvataan ja mitä kuvataan..

Siel oli aika kiire et siinä sit paljon vähemmän tavallaan pysty olemaan mukana et monessa tilanteessa totesin et mä oon vaa liian hidas tähän et täs on liian kova kiire et ei pysty oleen mukana oikeen sitten et --- oli vähän semmonen epävarmempi olo...

Ohjaajan tärkeimpinä tehtävinä harjoittelussa pidettiin sitä, että ohjaaja on läsnä aina tarvittaessa ja kannustaa opiskelijaa oppimiseen. Ohjaajalta myös odotetaan, että hän seuraa opiskelijan tavoitteiden toteutumista ja antaa palautetta. Tärkeänä pidettiin myös ohjaajan vastuuta opiskelijasta, eli ohjaajan tulisi varmistaa opiskelijan osaaminen ja toiminta esimerkiksi potilastilanteissa.

...no ehkä yleisperehdyttämistä ainekin siinä alussa, ja sit semmosta silmällä pitää et pysyy niissä tavoitteissa. Ja et on siinä vähän semmosena back uppina...

Ohjaajan tehtävänä pidettiin myös sitä, että hän tukee opiskelijan itsenäistä työskentelyä, eli kannustaa opiskelijaa pohtimaan ja tekemään itse.

9.1.3 Kokemukset ohjauksen käytännön toteutumisesta

Ohjauksen käytännön toteutus oli kokonaisuutena onnistunut lähes kaikissa harjoittelupaikoissa. Opiskelijoiden lähtökohdat harjoittelujaksolle otettiin hyvin huomioon. Opiskelijoiden tavoitteet otettiin huomioon lähes kaikissa harjoittelupaikoissa melko hyvin ja niitä läpikäytiin yleensä melko perusteellisesti. Useimmiten tavoitteita käytiin läpi sekä ohjaajan että ohjaavan opettajan kanssa, ja niitä päivitettiin harjoittelun edetessä.

...joo ne käytiin läpi sillan alussa, ja mä ite muutin niitä sitä mukaa kun mentiin eteenpäin. Esim alussa oli tavoitteena et osaan hyväkuntoisia potilaita kuvata, ja sit kun mentiin pidemmälle niin aloin jo ite kuvailee niitä huonokuntosempiiksi. Ja sit olin ihan avustamassa vuodepotilaidenkin kaa, et ne sitä mukaa muuttui haastavemmiksi tavoitteetki...

...koko osasto yritti saada mulle kaularankakuvia esimerkiksi ku niit ei tullu hirveesti ja sit mä en osaa kuvata niitä, meinasin menettää hermoni niin sitten ne tuli suurin piirtein hakee mua, et nyt nyt tulis kaularankaa ja tuutko ja sitte mä aina juoksin toiselta puolelta jostain...

Ohjaus toteutui useimmiten ohjaajan antaman esimerkin kautta. Ohjaaja näytti ensin mallia, ja pikku hiljaa opiskelija alkoi toteuttamaan natiivitutkimuksia itsenäisemmin. Haastatteluissa tuli selkeästi ilmi, että opiskelijat oppivat parhaiten itse tekemällä. Tärkeänä pidettiin, että ohjaaja on tarvittaessa kuitenkin tukena ja opastamassa kuvauksen onnistumisessa. Lähes kaikki haastateltavat myös kertoivat kaikkien työyhteisössä olleiden osallistuneen ohjaukseen.

...no alussa ne tota tuli sinne mukaan aina sinne potilaan ja mun viereen. Tai oikeastaan ihan ensimmäisenä he itse aina näytti, ja sen jälkeen mä sain ite kokeilla asetella esim. sitä potilasta niin et ne oli siinä vieressä.. -- -- pikkuhiljaa ne luotti siihen mun osaamiseen niin että ne oli siellä ulkopuolella, ja sain tehdä itse niin pitkälle kuin halusin...

...kaikki osallistu yhtä lailla, ei ollu sillai et vaikka mulla oli se lähiohjaaja ni kaikki otti sen vastuun ihan ja kaikki halus niinku opettaa...

Eri ohjaajilla oli erilaisia tapoja ohjata ja toteuttaa natiivikuvauksia, mikä saattoi joskus hämmentää opiskelijaa. Suurin osa haasteltavista kuitenkin kertoi, että toimintatavat olivat kaikilla työntekijöillä varsin yhtenäiset.

...no kyl jotkut ei sit antanu neuvoja nii helposti, ja tuli enemmän ite sit tekeen jos ei heti onnistunut siinä...

...kun joku oli ohjannu että näin tää tehdään ja sitte niiku suuri osa hoitajista oli ohjannu että tää tehdään näin ja sitte yks ohjaski toisella lailla ja sit ku kysy uudestaan joltain toiselta ni sitte joutu tavallaa ikävää välikätee, mä oon niinku sanonu tosta hoitajasta näille muille hoitajille, et siel oli sen jälkee vähän semmonen jännä tilanne sen hoitajan kanssa jolle ne toiset hoitajat meni sit sanomaan tästä et miten sää teet tän et niinku semmoset tilanteet oli aika jänniä opiskelijana...

Koulussa saatu opetus saattoi myös poiketa harjoittelussa vallinneista käytännöistä, mutta yleensä ristiriidat saatiin hyvin selvitettyä. Opiskelija saattoi kuitenkin kokea, ettei opiskelijana halua puuttua mahdollisiin epäkohtiin, joita huomasi esimerkiksi säteilysuojeluun tai muuhun kuvauksen toteutukseen liittyen.

...ensin vähän katoisin et miten se tai muistelin et miten se tehdään, silloinhan oli tietysti niin paljon tarkemmin mielessä ku niit oli just edellinen puol vuotta harjoteltu täällä niin tota, mut varmisti vielä et se tehdään samal tavalla, tai oli muutamia asioita mitkä tehti eri tavalla, et jos koulussa oli opetettu et tehdä pa:na ni siel tehti ap:na, ni ne piti sit tarkistaa...

...Se oli ehkä niin, kun ettei kaikille niille hoitajille, ei niille ilenny ruveta ku on ekalla harjottelujaksolla ei voi sanoo että miten te voitte vetää noin leveillä blendoilla, siis niin kun niin ne veti niin isoilla et tuntu ihan ja sit siis ne kollimoi niitä jälkikäteen tosi paljon ja se kaikki oli semmosta mitä koulussa just oli opetettu et näin ei saa tehdä..ei saa muokata jälkikätee niitä kuvia ja rajata uudestaan tosi paljon, et siinä oli ehkä semmosta ristiriitaa aika paljon...

Opiskelijoiden saama palaute oli pääosin laadultaan hyvää ja sitä oli riittävästi. Palautetta saatiin yleensä päivittäin ja lisäksi arviointien yhteydessä. Useimmiten palaute oli suullista ja se annettiin henkilökohtaisesti. Useat haastateltavat mainitsivat, että erityisesti potilastilanteissa palautteen antamisen tulee olla hienovaraista, jotta potilaan luottamus opiskelijaan säilyy ja kuvaustilanne on kaikille positiivinen kokemus. Palautteen antamisessa ongelmat liittyivät siihen, jos opiskelija ei saanut riittävän konkreettista palautetta tai opiskelija sai pelkästään positiivista palautetta.

...ehkä just että olis voinut saada enempi palautetta et miten ois voinut parantaa sitä kuvaa. Mut ymmärrän mä et kun on ekaa kertaa ottamassa tommosii kuvia nii heti jos sais paljon kritiikkiä nii eihän sitä uskaltais enää tehäkkään..

Mielestäni sain riittävästi ja semmost rakentavaa, rakentavaa palautetta et niinku katottiin varsinki jos ei ollu kiireinen hetki ni katottiin niitä mun ottamia kuvia...

...ois ollu ehkä helpompi oppia jos ois saanu enemmän palautetta siellä, se meni niin nopeesti ohi ne tilanteet sitte...

Ohjauksen suhteen ei tullut esille kovinkaan paljon ongelmia, ja pienet ristiriidat liittyivät yleensä jo aiemmin mainittuihin koulun opetuksen ja harjoittelupaikan toimintatapojen eroavaisuuksiin sekä erilaisiin ohjaustapoihin. Ongelmien ratkaisu tapahtui keskustelemalla työyhteisön kesken. Mikäli ohjaajat eivät osanneet vastata opiskelijan kysymykseen, joissakin paikoissa asia selvitettiin asiantuntijan, kuten sairaalafyysikon avulla.

Teemahaastatteluissa otettiin esille myös osastonhoitajan rooli ohjauksen suhteen. Lähes kaikki haastateltavat tapasivat osastonhoitajan, useimmiten harjoittelun alussa

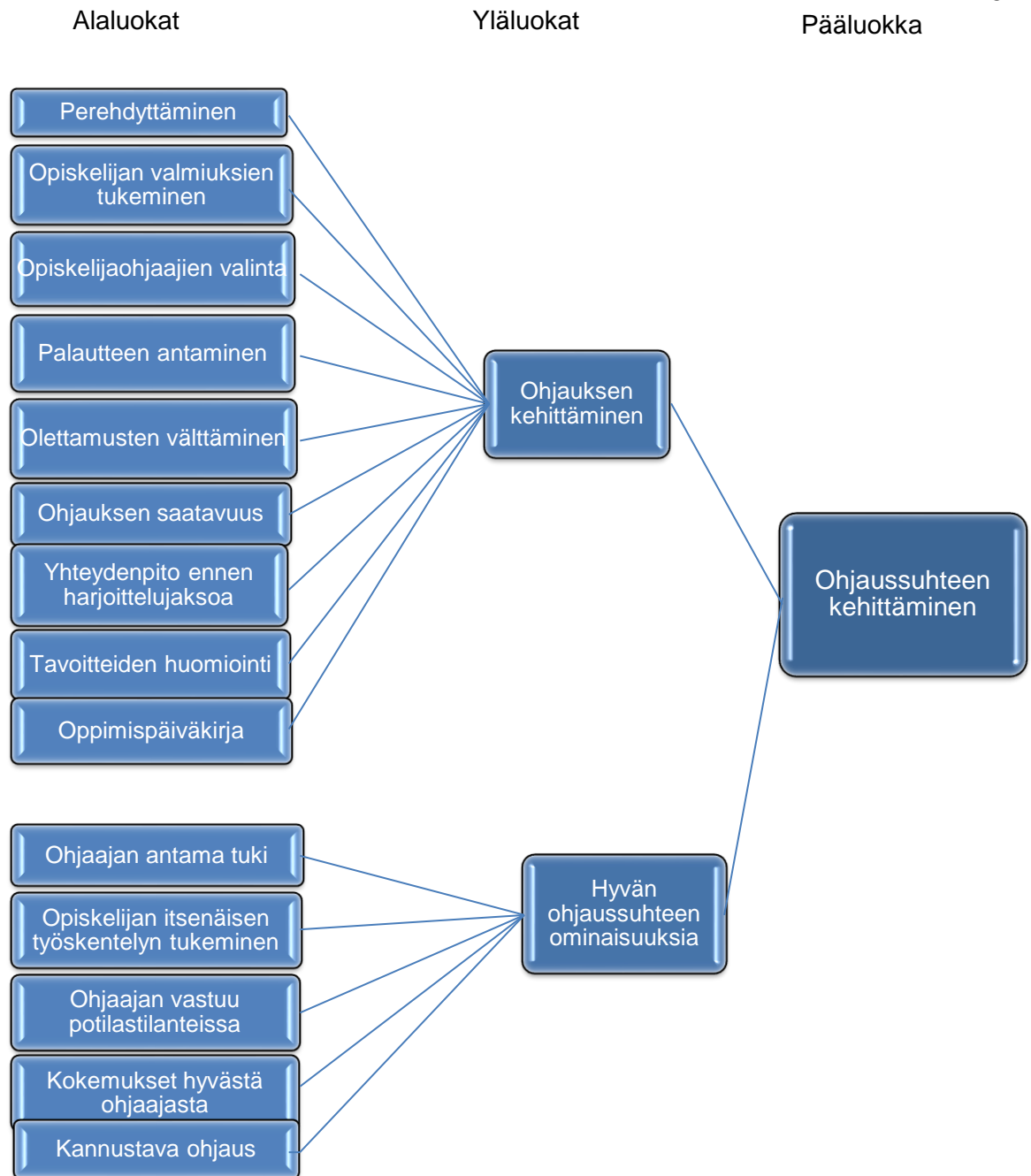
tai erilaisten kokousten yhteydessä. Osa osastonhoitajista osallistui myös opiskelijan arviointeihin. Varsinaiseen opiskelijan ohjaukseen osastonhoitajilla ei ollut juurikaan vaikutusta. Muutamalle haastateltavalle oli jäänyt negatiivinen mielikuva osastonhoitajasta, mutta suurin osa kokemuksista oli positiivisia. Ongelmat liittyivät huonoon kommunikaatioon tai siihen, että osastonhoitajan katsottiin edistävän työpaikan huonoa ilmapiiriä.

...ei tiennyt että oikeesti kuka siellä ois niinku niin sanottu esimies tai osastonhoitaja..se yksikkö vähän pyöri niinku oman onnensa nojassa...

Onnistuneita ohjauskokemuksia tuli haastatteluissa esille paljon. Onnistuneisiin ohjauskokemuksiin liittyi esimerkiksi ohjaajien innokkuus ohjaukseen ja oppimiselle myönteinen ilmapiiri, jossa opiskelija uskalsi kysyä asioista.

9.2 Ohjaussuhteen kehittäminen

Ohjaussuhteeseen harjoittelussa oltiin pääsääntöisesti tyytyväisiä. Haastateltavien vastausten mukaan löytyy kuitenkin myös jotakin kehitettävää. Kaikki haastatellut eivät osanneet suoranaisesti kertoa mitä tulisi kehittää, mutta keskusteluiden aikana nousivat toistuvasti samat aiheet eri haastateltavien kesken. Näitä puhututtavia aiheita olivat muun muassa perehdyttäminen, opiskelijan valmiuksien tukeminen, opiskelijaohjaajien valinta, palaute, olettamusten välttäminen, ohjauksen saatavuus, yhteydenpito ennen harjoittelua, tavoitteet ja oppimispäiväkirja. Kaikki esiin nousseet aiheet eivät välttämättä koske yksinomaan ohjaussuhdetta, on kuitenkin esitetty, että ohjauksen eri elementeillä voi olla vaikutusta ohjaussuhteeseen. Asiaa on siis parempi tarkastella siinä perspektiivissä. Toisen tutkimuskysymyksen perusteella tehtiin luokitus, joka on esitetty kuviossa 3. Haastateltavat esittivät myös näkemyksiään siitä millainen on hyvä ohjaussuhde ja nämä tulokset esitetään erillisessä kappaleessa.

Kuvio 3. Ohjaussuhteen kehittäminen: alaluokat, yläluokat ja pääluokka.

9.2.1 Ohjauksen kehittäminen

Haastatteluissa ilmeni, että alkuperehdytys harjoittelupaikalla on opiskelijalle tärkeää. Opiskelija koki toisinaan haasteena uuden työympäristön ja toimintatavat. Tiloihin, laitteisiin ja ohjelmiin perehdytystä pidettiin tarpeellisenä. Haastateltavat korostivat monesti kertoessaan sitä, että jokainen yksikkö on erilainen ja he pitivät sitä myös perusteena kunnolliselle perehdyttämiselle.

No kyl niinku ensimmäisen päivän aikana niinku et ohjaaja esittelee muut työntekijät, ja tietenkin koko osastoon voi jos on iso, mutta kumminkin niin että siinä niinku ensimmäisenä päivänä työskentelee ni sitten tietenkin talon toimintatavat, sekä sitten ihan, ihan semmoset niinku yksinkertaiset missä on pukkarit ja vessat, ja miten ruokailu ja sitten tietenkin kuvaushuoneet esittelee ja ne laitteet käydään läpi ja niinku semmonen kunnollinen perehdytys siihen alkuun.. niinku että kertoo kaikki, se oikeestaan niinku on se tärkein..

Mä vaan menin aamulla sinne paikalle ja sit neuvottiin et mihin pitää mennä. Sit mä siellä vaan kattelin, et ei ollut sillein mitään selkeätä ohjeistusta..

Jos miettii, ni ehkä enemmän vois panostaa siihen, että koska on kuitenkin eri tasoisia ja erilaisia ihmisiä muutenkin ni kumminkin ku käydään niitä laitteita läpi ni ehkä niinku paremmin niinku käydä ne ohjelmat läpi ja miten ne laitteet toimi ja sit ois niinku ihan hyvä, että koska jokaisella toimipaikalla vähän erilailla..

Suurin haaste oli opiskelijoilla, joiden harjoittelupaikka vaihtui harjoittelun aikana. Osalla opiskelijoista oli jaettu kahdeksan viikon harjoittelu kahteen eri paikkaan. Kahdessa yksikössä olleet kokivat usein, että paikassa jossa he olivat lyhyemmän aikaa, ei jaksettu panostaa perehdytykseen tai ohjaukseen niin paljon. Lyhyeksi ajaksi ei välttämättä ollut myöskään nimettyä ohjaajaa.

...ja mä olin viikon ajan, se oli 8 viikkoa se harjoittelu, niin olin viikon muualla.. Kokeilin toisessa paikassa, se oli vähän isompi. Kun oli enemmän niit hoitajii nii tuli sellain olo et ne ei kyl yhtää välittäny. Niiku et kuhan teit mitä teit siellä, kuhan kuvat oli riittäviä. Mut ne ei niiku yhtää opettanu siellä..

...ja sitte samoin siellä xxx niin siellä nyt sitte oli se ohjaus vähän niin ja näin, koska siellä ei ketää mulle ollu annettu tavallaan, se oli sen kahen viikon aika, se oli niin lyhyt et siel ei varmaa oikee kukaa kokenu että kaikki vähän niinku opasti et kukaa ei kieltäytyny opastamasta mutta tota et ei ollu varsinaista kenenkä perässä ois kulkenukaa..

..jos sinne xxx pölähtää tommoseks aikaa, oli kuitenkin tavallaa kaks viikkoa ni ehkä selkeemmin ni laittais se yks, yks ohjaaja sit siihen et vaikka silleen et se ois yhen työpäivän poissa, kyl nyt yhen päivän pärjää mut ois sit ne muut yheksän sit siinä saatavilla, koska se oli vähän et keneltä mä nyt oikee kysyn, ku ei oikee tunne tiedä näit nimiikää, niin tota et sitä sit oppi vaa mut tu tuntumalla et kuka oli selkeesti ystävällisimmän tuntunen...mut ois saattanu olla helpompaa ku se ois ollu selkeesti osotettu...

Opiskelijan valmiudet natiivikuvantamiseen ensimmäisessä harjoittelussa koostuvat täysin koulun antamasta opetuksesta. Opiskelijalla ei siis ole välttämättä vielä minkään-

laista kokemusta aidoista potilastilanteista kuvantamisen parissa. Haastateltavien mielestä projektoiden läpi käyminen ennen potilaan kuvausta voisi olla hyödyllistä.

...koska jokaisella toimipaikalla vähän erilailla toimitaan ni käydään vaikka niinku ihan ne peruskuvaukset uudestaan läpi koska jotkut asennot voi olla ihan erilaisia mitä koululla koska siellä kumminkin useempi työntekijä ni se toinen työntekijä vaikka voi toimia niin sanotusti potilaana..että kävis ihan niinku että mitenkä asetellaan että ei sitte tuu sitä että käydään sitten sen potilaan kanssa koska sitten osa potilaista on hämillään että mitä siinä tapahtuu niinku..ihan niinku perusprojektiot vois niinku harjotella ennen ku ruvettais sitte kuvaamaan heti...

Osa haastateltavista pohti kuinka opiskelijaohjaaja valikoituu tehtävään. Yleisesti kokemukset opiskelijaohjaajista olivat positiivisia, mutta toisinaan opiskelijaohjaajan pois-saolo tai muut työt vaikuttivat opiskelijan kokemukseen saamastaan ohjauksesta. Opiskelija saattoi kokea ohjausvastuun siirtämisen muille negatiivisena asiana. Opiskelijaohjaajan vuoron kierrättämistä ehdotettiin.

Kuulin kun yksi vanhempi nainen siellä taukokuoneessa sanoi et hän ei oo mikään opiskelijavastaava. Mut kyl hän ohjas erittäin hyvin, häntä ehkä vaan ärsytti kun oli riippakivi mukana. Siellä oli nimetty joku opiskelijavastaava, mut sit jos se teki jotain muita hommia, nii sit se vastuu vähän vieritettiin muille.

...ehkä just se semmonen motivoituneisuus et onks ne sellaset ihmiset, jotka oikeesti haluaa tehdä sitä vai onks ne vaa ajautunu siihe ku ei oo esimerkiks ollu muita tarjolla ja et kysytäänkö niiltä ylipäättää kolmen neljän vuoden jälkee et haluaks ne olla enää ohjaajia et kun sit siel huomaa kuitenkin et ne, jotka oli hirveen innostuneita ohjaan mut sit ne ei ollu virallisesti ohjaajia että kierrätetäänkö niitä kuinka paljon ja onko kaikki halukkaat päässy ja sitte taas ne jotka ei enää halua ni kannattaisko ehkä pistää pois kiertoon muita sitten että...

Kaikki haastateltavat mainitsivat saaneensa palautetta. Yleensä palautteen antamiseen oltiin tyytyväisiä, mutta osa jäi kaipaamaan enemmän rakentavaa palautetta. Eräs haastateltava epäili, että hänelle jäi epärealistinen kuva omista taidoistaan, koska rakentavaa palautetta annettiin niukasti.

...olisin kyl toivonut et oisin saanut kuulla et mitä parannettavaa. Kun en vieläkään tiedä jos joku asia on mennyt edes vähän huonommin, nii mä en tiedä sitä vieläkään ei kukaa sitä sanonu. Et nyt mun omassa päässäni kaikki on mennyt ihan täydellisesti, ja mä en tiedä pitääkö se paikkaansa koska kumpikaa heistä ei sanonu sitä mulle.

Haastateltavien mukaan olisi parempi välttää ennakko-oletuksia osaamisen suhteen. Kaikilla opiskelijoilla on erilaiset lähtökohdat, tämä näkyi myös haastatteluissa. Työpaikan odotukset jännittivät osaa haastateltavista.

...just se että mulle tuli koulun opetuksesta sellanen olo et mä en oo op-
pinut tarpeeks, ja ennen sitä harjottelua mä yritin hirveesti pöntätä niitä
asioita etten mä nolais itteeni siellä harjottelussa, ja ettei tulis sellasta
oloo et pitäis osata mutten osaa...

Se on just sellasta että ei oleteta et ois hirveesti mitää ennakko-
osaamista siihen asiaan liittyen...Se on mun mielestä tosi hyvä.

Tärkeäksi keskusteluissa nousi ohjauksen saatavuus. Erityisesti harjoittelun alussa koettiin, että ohjaajan on oltava jatkuvasti läsnä ja tukena. Suurin osa haastateltavista vaikutti hyvin itseohjautuvilta, mutta jokainen toivoi että tarpeen tullen ohjausta olisi saatavilla. Toisinaan kiireinen työtahti tai sairastapaukset saattoivat vaikuttaa ohjauksen saatavuuteen.

...on niinku saatavilla et se on se ohjaajan tärkeys siinä...

...ku ei mihinkää oo kunnolla aikaa ja kauhee kiire ja koko ajan pitää op-
pia siinä tekemään niitä...

...siel ei ollu niin kiire ni niillä oli enemmän aikaaki sillai siihen mun oh-
jaamiseen...

Osa haastateltavista näki kehitettävää ohjauksen yleisissä käytännöissä. Henkilökohtaisempi yhteydenotto ohjaajalta harjoittelupaikasta ennen harjoittelun alkua nähtiin toivottavana.

...vois olla kiva et vois tulla ensin joku sähköposti, missä voitais sopii vä-
hän asioista. Ku sieltä tuli vaa et tuu johonkin yleiseen infoon. Ois ollut ki-
va etukäteen vähän tietää jotain --sit ois vähän niinkun joku tuttu kun me-
nee sinne...

Harjoittelun tavoitteet ja koulun opetussuunnitelma eivät olleet aina hyvin haastateltavi-
en harjoittelupaikan ohjaajien tiedossa. Haastateltavat toivoivat, että tavoitteisiin tutus-
tuttaisiin jo harjoittelun alussa.

Mut sit ne tavoitteet, huomasin et niitä alettiin kattoon vasta viimesinä
päivinä. Et niihin ois kyl voinut vähän aikasemmin jo syventyä paremmin.

Oppimispäiväkirja nähtiin hyödyllisenä työkaluna harjoittelun aikana. Osalla haastateltavista se toimi myös palauteväylänä ohjaajien kanssa. Esille tuli kokeilussa ollut oppimispäiväkirja, jota täydennettiin verkossa, siihen osallistuivat myös harjoittelun ohjaaja ja koulun puolelta opettaja. Kokemukset verkkoon täydennettävästä oppimispäiväkirjasta opiskelijan puolelta olivat myönteiset. Oppimispäiväkirjan nähtiin myös lisäävän kommunikointia ohjaajan, opiskelijan ja opettajan välillä.

...tosi hyvää palautetta just niinku sen oppimispäiväkirjan kautta..joka viikko sitten ne kirjottivat aina..ne vähän niinku yhdessä niitä pohti ja.. jokoaisen kuvauksen jälkeen tietenkin jos onnistu ni sitten oli heti sai palautetta siitä tai jos niinku kyl heti tuli niinku palautetta ja tosi niinku sillee niinku konkreettisesti ettei niinku kaunisteltu eikä sitten niinku toisellakaan tavalla..et se...

...se oli mun mielestä ihan hyvä keino vaikka aluks se tuntu kauheen työläältä se että täytyy nyt aktiivisesti tehdä täs harjoittelun aikana koko aika sitä opintopäiväkirjaa ni kyl se se oli semmonen mitä mä voisin kuvitella et tulevaisuuden harjoittelussa ois ihan hyvä keino, koska sitte tulee tehtyä sitä päiväkirjaa siinä koko aika ja tavallaan siihen saa palautetta ja siitä on enemmän hyötyä siitä opintopäiväkirjasta kuin että jos sen viimeisenä iltana rutistaa ennen ku se pitää palauttaa et siitä tulee interaktiivisempi...

9.2.2 Hyvän ohjaussuhteen ominaisuuksia

Haastateltava koki poikkeuksetta ohjaussuhteen onnistuneeksi, kun vuorovaikutus harjoittelupaikalla oli toimivaa. Vuorovaikutusta luonnehdittiin usein erilaisten ohjaustilanteiden avulla. Avoimuus ja toimiva puheyhteys olivat avainasemassa toimivan ohjauksen kannalta. Haastatteluiden mukaan onnistuneessa ohjaussuhteessa keskusteltiin myös ohjauksen ulkopuolisista asioista.

...uskalsin kysyä ihan mitä vaan. Siis tulin tosi hyvin toimeen niiden molempien kanssa siellä.. Ja jos ne ei osannu ite vastata johonkin ne kaivo kirjat käteen ja alko pohtimaan sitä kysymystä...

...meillä oli heti semmonen tosi niinku vapaa se vuorovaikutus et siinä heti ruvettiin niinku keskustelemaan ihan henkilökohtasista asioista ja niinku muustakin kun siitä ite työstä.. että se oli niinku tosi vapaata.. ei tarvinnu pelätä että uskaltaako kysyä...

Haastateltavat kokivat, että ohjaajan panos on tärkeä onnistuneen ohjaussuhteen luomisessa. Lähes kaikki haastateltavat kuvasivat, että hyvä ohjaaja tukee opiskelijan oppimista harjoittelussa. Heillä oli selkeä käsitys siitä millaista tukea he tarvitsevat.

Tuen tarve muuttui harjoittelun aikana, kun opittu antoi lisävarmuutta. Varmuuden kasvettua haastateltavat toivoivat enemmän tilaa tehdä ja harjoitella itsenäisemmin.

...sillee et tulee varma fiilis, siitä että näin se homma sujuu.. lopussa ei niin hirveen tarkkaa tarvi välttämättä olla.. on siinä vieressä kumminkin. tietää että toinen osaa...

...pitää olla sen ohjaajankin semmonen niinku vuorovaikutteinen ja ottaa niinku mukaan et ei jätä ensimmäisinä päivinä niinku että lähtee jossain käymään eikä sano mitään tai ei huomioi koko aikaa sitä joka on tullut harjoittelemaan.. avoin, ystävällinen ja ottaa huomioon ni ja opettaa sitte ja antaa myös sitte vapauksia harjoittelijalle että hän niinku uskaltaa ruvetta tekemään asioita ettei holhoa liikaa sitte myöskään tai puutu koko ajan johonkin pieniin nippelitietoihin...

Haastateltavat luonnehtivat, että hyvä ohjaaja on kannustava ja motivoiva. Ensimmäisessä kuvantamisen harjoittelussa se on tärkeää, koska opiskelija on vielä epävarma osaamisestaan. Kannustavista ohjaajista jäi haastateltaville positiivinen mielikuva.

...mun mielestä on paras sellanen kannustava et sua kannustetaan ko-keilee ja miettiin ite mitenkä sä tekisit sen ja sitten niin kun tarvittaessa saa apua ja neuvoa jos ei osaa mutta koska sillähän sen oppii sitten vaan sillä tekemisellä...

Tärkeäksi haastateltavat kokivat myös sen, että ohjaaja ottaa päävastuun potilastilanteissa. Haastateltavat halusivat usein toimia itse, mutta toivoivat että joku seuraa, että kaikki menee oikein.

Tietysti siin et on sitten kattomassa vieressä, ja näyttää ja opastaa et jos pitää esim blendailla eri tavalla tai jotain jää huomioimatta, niin kuitenkin on siin läsnä.. tarkistaa sen et kaikki menee hyvin..

Haastateltavat esittivät kehitysehdotuksia ohjaukseen ja ohjaajille, mutta he kuitenkin tunnistivat myös oman vastuunsa harjoittelussa. Jokainen haastateltava harjoitteli tavoitteellisesti. Haastateltavat epäilivät, että myös luonteenpiirteillä tai omalla käytöksellä voisi olla vaikutusta ohjauksessa.

En itekkään oo ihan hiljanen ja uskallan kyl kysyä. Mut uskon et riippuu vähän persoonastakin, hiljanen voi ehkä jäädä vähän sinne varjoon...

...jotkuhan on vähän semmosia vähän niinku perässä potkittavia...

10 Tulosten tarkastelu

Keskeisimpänä tuloksena haastatteluista voidaan pitää opiskelijoiden myönteisiä ohjauskokemuksia. Harjoittelut kuvattiin pääosin menneen hyvin, negatiivisia kokemuksia oli vähän. Opiskelijat pitivät siitä, että heillä oli oma lähiohjaaja ja toivoivat, että saavat alussa olla mahdollisimman paljon saman ohjaajan kanssa. Joissakin ohjauksen käytännöissä nähtiin olevan vielä kehitettävää, esimerkiksi perehdytyksessä.

Tuloksemme tukevat pitkälti Holmströmin (2012) toteuttamaa tutkimusta, joka oli aiheensa puolesta lähimpänä omaa aihettamme. Tutkimuksia natiivikuvantamisen harjoittelukokemuksista on melko vähän, mutta kaikkien aikaisempien tutkimusten tulokset ovat tulostemme kanssa samansuuntaisia. Löysimme pieniä poikkeavuuksia joidenkin tulosten kohdalla, eriäviä tuloksia voivat kuitenkin selittää monet eri tekijät. Teimme havainnon, että esimerkiksi osastolla vallitseva tilanne voi vaikuttaa paljon opiskelijan kokemukseen. Muuttuvat resurssit työyhteisöissä voivat vaikuttaa esimerkiksi ohjauksen laatuun.

Haastattelutuloksissa nousi esiin ohjaajan roolin tärkeys opiskelijan oppimisessa. Ohjaajan tärkeimpinä tehtävinä pidettiin sitä, että hän kannustaa ja on läsnä mahdollisimman paljon. Holmströmin (2012: 105) tutkimuksessa selvisi, että opiskelijat kokevat olevansa itse vastuussa omasta oppimisestaan, mutta toivovat silti ohjaajan tukea ja opastusta. Ohjaajan yhtenä tärkeimpänä ominaisuutena pidettiin innostuneisuutta, mikä tuli ilmi myös omassa työssämme. Varsinkin opiskelijan ensimmäisessä harjoittelussa ohjaajan ominaisuuksilla on merkitystä, kun opiskelija on vielä epävarma osaamisestaan ja tarvitsee tukea (Helin 2004: 45 – 49).

Haastateltujen opiskelijoiden mukaan hyvä ohjaussuhde oli avoin, ja vuorovaikutus ohjaussuhteessa oli toimivaa. Helinin mukaan onnistunut vuorovaikutus tarkoittaa vastavuoroista suhdetta, jossa molemmat osapuolet kokevat voivansa vaikuttaa asioihin ja hyötyvät ohjaussuhteesta. Se näkyy esimerkiksi siten, että ohjaaja oppii opiskelijalta uutta. (Helin 2004: 15, 49.)

Lehtolan ja Vehkaperän (2008) tutkimuksessa ohjaajakoulutuksella nähtiin myönteinen vaikutus ohjaajien motivaatioon ja valmiuksiin. Koulutus muun muassa lisäsi ohjaajien motivaatiota opiskelijaohjaukseen ja antoi enemmän valmiuksia palautteen antamiseen ja arviointiin. Opinnäytetyön tuloksista myös ilmeni, että ohjaajakoulutuksen käyneet

olivat usein motivoituneempia ohjaustyöhön kuin muut hoitajat. Ohjaajan motivaatio vaikutti positiivisesti myös opiskelijan motivaatioon.

Harjoittelupaikan ilmapiiri vaikuttaa olennaisesti opiskelijan oppimiseen ja ohjaussuhteeseen. Tuloksissa tuli esille se, että huonon ilmapiirin takia opiskelijat eivät välttämättä uskaltaneet kysyä asioista tai tienneet, kuka oli heidän lähiohjaajansa. Silloin opiskelija ei myöskään saanut riittävästi palautetta omasta osaamisestaan. Osastonhoitajan roolilla nähtiin myös vaikutusta ilmapiiriin. Osastonhoitajan huono kommunikointi työntekijöiden kanssa edisti huonoa ilmapiiriä. Holmströmin (2012: 106) tutkimustulokset tukevat näitä tuloksia. Opiskelijat kokivat ilmapiirillä olevan suuri merkitys heidän oppimiseensa. Myös Cahillin (1996) tekemässä tutkimuksessa opiskelijat korostivat avoimen ilmapiirin tärkeyttä.

Tuloksissa tuli esille, että harjoittelupaikkaan perehdyttämistä pidetään tärkeänä asiana. Opiskelijat toivoivat usein enemmän ja perusteellisempaa perehdyttämistä. Opiskelijan on haastavaa tulla uuteen työympäristöön. Jokainen työyksikkö on erilainen, joten kunnollinen perehdytys tiloihin ja laitteisiin kuuluu opiskelijoiden mielestä harjoittelun alkuun. Helinin (2004: 46) tekemässä tutkimuksessa haastatellut ohjaajat pitivät myös oppimisympäristöön perehdyttämistä tärkeänä. Siihen sisältyi työn yleisistä periaatteista, rajoista ja työn mahdollisuuksista keskusteleminen sekä henkilökunnan, tilojen ja laitteiden esittelemine. Holmströmin (2012: 112) tuloksissa tuli myös ilmi, että kuvantamisen opettamiseen kuului oleellisesti laitteiden käyttöön ja ominaisuuksiin perehdyttäminen.

Opiskelijat kokivat, että palautetta annettiin molempiin suuntiin. Palautteen tulisi sisältää myös kehitysehdotuksia, jotta omaa toimintaa pystyy edelleen kehittämään. Opiskelijat toivovat, että ohjaajat antavat koko harjoittelun ajan rakentavaa palautetta. Holmströmin tulokset (2012: 125) tukevat tätä käsitystä.

Natiivikuvantamisen harjoittelu on monelle ensimmäinen kosketus aitoihin potilastilanteisiin kuvantamisen parissa. Koulussa opetetut asiat voivat erota paljonkin työelämän käytännöistä, esimerkiksi opiskelijat mainitsivat haastatteluissa, että kuvausprojektiot voivat olla erilaisia. Holmströmin (2012) tutkimuksessa tuli myös esille, että opiskelijalla voi olla vaikeuksia yhdistää koulussa opittua teoretietoa ja käytännön osaamista työelämässä. Yhtenevää tutkimuksen kanssa oli myös se, että opiskelijan päätehtävänä oli oppiminen, ja opiskelija sai olla harjoittelussa opiskelijan roolissa.

Haastatteluissa tuli esille monenlaisia kehitysehdotuksia, aikaisemmissa tutkimuksissa ei ole ollut kehitysnäkökulmaa samalla tavalla toteutettuna. Tuloksissa tuli esille, että ennen potilastilanteita olisi hyvä käydä läpi ja harjoitella perusprojektit yhdessä ohjaajan kanssa. Opiskelija olisi varmempi toiminnastaan, kun hän alkaa itse kuvata. Uudenlainen ehdotus tuli myös oppimispäiväkirjaan liittyen, sitä voisi nykyaikaistaa ja sen voisi siirtää verkkoon kirjoitettavaksi virtuaalioppimispäiväkirjaksi. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että ohjauksen käytäntöjä natiivikuvantamisen harjoittelussa voidaan vielä kehittää.

11 Pohdinta

11.1 Luotettavuus

Tarkoituksena on tuottaa totuudenmukaista tietoa tutkittavasta kohteesta. Tämän takia on tärkeää arvioida tutkimuksen luotettavuutta laadulliseen tutkimukseen liittyvillä luotettavuuskriteereillä. Yleisimpiä kriteereitä ovat uskottavuus, vahvistettavuus, refleksiivisyys ja siirrettävyys. (Kylmä – Juvakka 2007: 127 – 129.)

Valitsimme opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän, koska työn tarkoituksena on kuvata ja ymmärtää röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia ohjaussuhteesta. Laadullisella menetelmällä on mahdollisuus saada kokonaisvaltainen käsitys aiheesta. Tutkimustehtävät tarkentuivat sitä mukaa, kun tutustuimme opiskelijaohjausta käsittelevään kirjallisuuteen. Tutkimustehtävät osoittautuivat selkeiksi, mutta toisaalta ohjaussuhde käsitteenä on laaja, mikä taas ilmeni tulosten laajuutena. (Kylmä – Juvakka 2007: 130 – 133.)

Luotettavuuteen liittyy myös haastatteluaineiston laatu. Haastattelurungon tulee olla hyvä ja teemat mietitty kunnolla. Kävimme haastattelurungon läpi yhdessä useaan kertaan, jotta kaikki ymmärtäisivät sen keskeisen sisällön. Kaikki opinnäytetyön tekijät myös osallistuivat jokaisen haastattelun tekemiseen, jotta yhtenäinen linja haastatteluiden toteutuksessa säilyi. Litterointi ja aineiston analysointi tehtiin yhdessä mahdollisimman pian haastattelujen jälkeen. Litterointia ja pelkistämistä varten sovittiin tarkat

yhteiset periaatteet, ja aineiston luokittelu tehtiin yhdessä. (Hirsjärvi – Hurme 2008: 184 – 185.)

Tutkimus on uskottava, kun saadut tulokset vastaavat tutkimukseen haastateltujen käsityksiä. Uskottavuutta lisää myös se, että teimme tutkimusta pitkän ajan, koska siten ymmärsimme osallistujien näkemykset hyvin. Haastateltaviksi valittiin opiskelijoita, joilla natiivikuvantamisen harjoittelu oli suoritettu kuluneen vuoden aikana. Tuloksien luotettavuuden kannalta tämä on hyvin olennaista, sillä ajan kuluessa muistikuvat harjoittelukokemuksista saattavat muuttua. Aineistoa kertyi myös riittävästi, koska haastatteluiden päätyttyä aineisto alkoi jo hieman toistaa itseään. (Kylmä – Juvakka 2007: 128 – 133.)

Tutkimuksen vahvistettavuus taas liittyy tutkimusprosessin kulkuun. Refleksiivisyyttä on tutkijan tietoisuus omista lähtökohdistaan. Opinnäytetyön eri vaiheissa palasimme monesti tutkimusprosessissa taaksepäin, ja pohdimme työn lähtökohtia sekä sen johdonmukaisuutta. Luotettavuutta lisää myös se, että tutkimustuloksia voi siirtää muihin vastaaviin tilanteisiin. (Kylmä – Juvakka 2007: 128 – 129.)

Teemahaastattelu osoittautui hyväksi valinnaksi, sillä saimme syvällisiä kuvauksia aiheesta ja haastateltavat saivat kertoa melko vapaasti omista kokemuksistaan. Kaikki teemat käytiin läpi kaikkien haastateltavien kanssa. Haastattelurungon teemat käsittivät aiheemme kokonaisuutena hyvin, mutta osoittautui, että teemat olivat jonkin verran päällekkäisiä. Päällekkäisyys ei kuitenkaan vaikuttanut työn tuloksiin, mutta hankaloitti hieman aineiston analyysin tekemistä. Apuna käytimme tutkimusmenetelmäkirjallisuutta. Induktiivisen sisällönanalyysin soveltaminen työhön oli melko haastavaa, sillä se ei ollut kenellekään työn tekijöistä ennestään tuttua. Luokittelussa pyrimme kuitenkin tarkkuuteen ja lisäksi kiinnitimme erityistä huomiota siihen, että aineiston analyysi toteutettiin alusta loppuun objektiivisesti. (Kylmä – Juvakka 2007: 130 – 132.)

Opinnäytetyömme luotettavuutta lisää se, että olemme tutustuneet opiskelijaohjausta käsittelevään kirjallisuuteen ja tutkimuksiin laajasti. Olemme soveltaneet lähteiden valinnassa lähdekritiikkiä ja pyrkineet hyödyntämään työssämme vain ensisijaisia lähteitä.

11.2 Eettisyys

Tärkeimpiä eettisiä periaatteita haastattelua tehtäessä ovat informointiin perustuva suostumus, luottamuksellisuus, seuraukset ja yksityisyys. Tutkimuksen alkuvaiheessa aihetta valittaessa pohdittiin sen oikeutusta ja tarkoitusta. Tutkimuksella tulee myös olla jokin merkitys oman alan kannalta. (Kylmä – Juvakka 2007: 144; Hirsjärvi – Hurme 2008: 20.) Opinnäytetyömme aiheen voidaan katsoa olevan oikeutettu, koska se auttaa ymmärtämään röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opiskelijaohjauksesta, ja siten tulokset voivat auttaa kehittämään opiskelijaohjausta edelleen. Aihe on merkityksellinen myös esimerkiksi alan koulutuksen kannalta.

Ennen haastatteluiden aloittamista haimme Metropolia Ammattikorkeakoululta kirjallisesti tutkimuslupaa (liite 4), jotta saimme suostumuksen työmme toteutukselle. Haastatteluihin osallistuneet ovat vapaaehtoisesti tarjoutuneet haastateltaviksi tilaisuudessa, jossa kerroimme opinnäytetyöstämme ja haimme haastateltavia. Varmistimme myös, että he tietävät, että tutkimukseen osallistuvalla on milloin tahansa oikeus keskeyttää osallistumisensa tai olla osallistumatta tutkimukseen (Tuomi – Sarajärvi 2004: 128).

Ennen haastatteluja haastateltavat allekirjoittivat suostumuslomakkeen (liite 3). Lomakkeessa selvitettiin, että henkilötiedot jäävät vain haastattelijoiden tietoon, ja että lopullisesta opinnäytetyöstä ei voi tunnistaa haastateltavia (Kylmä – Juvakka 2007: 149; Hirsjärvi – Hurme 2008: 20; Tuomi – Sarajärvi 2004: 128 – 129). Ennen haastattelun alkua haastateltavalle kerrottiin myös lyhyesti teemahaastattelun aihepiireistä. Korostimme myös sitä, että omista kokemuksistaan saa kertoa hyvin vapaasti ja, että kaikki kokemukset ovat arvokkaita. Haastatteluihin osallistuneet olivat tietoisia haastatteluiden nauhoittamisesta. Haastatteluihin liittyvää materiaalia on säilytetty huolellisesti ja niin, että se ei voi joutua ulkopuolisten käsiin. Nauhoitettu aineisto ja muu haastatteluihin liittyvä materiaali säilytetään työn valmistumiseen saakka, jonka jälkeen kaikki aineisto hävitetään.

Tutkimustulosten raportoinnin on oltava avointa ja rehellistä, olemme pyrkineet siihen tuloksia raportoidessa (Kylmä – Juvakka 2007: 154; Hirsjärvi – Hurme 2008: 20; Tuomi – Sarajärvi 2004: 128 – 129). Tulosten esittämisessä olemme kiinnittäneet huomiota siihen, että haastateltavaa ei voi tunnistaa suorien lainausten perusteella. Ennen opinnäytetyön julkaisemista jokainen haastatteluun osallistunut saa mahdollisuuden lukea työn vielä läpi, ja mahdolliset korjaukset tehdään sen perusteella. Opinnäytetyössäm-

me olemme noudattaneet rehellisyyttä ja koko opinnäytetyöprosessin ajan olemme pyrkineet tarkkuuteen ja huolellisuuteen.

11.3 Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyöprosessi oli pitkä ja opettavainen. Viisasta oli se, että työhön ryhdyttiin hyvissä ajoin. Ryhmässä tehdessä työtapojen löytäminen vei oman aikansa. Aiheen valinta ja rajaaminen olivat haastavia vaiheita. Prosessin alkuvaiheessa työn aihe muotoutui uudelleen. Päätimme tehdä myös tarkempaa rajausta. Alkuvaihe tuntui epävarmalta, joten haimme apua opinnäytetyön ohjaajalta ja kirjastoista. Kävimme myös työpajoissa hakemassa neuvoja.

Prosessissa edettiin kuitenkin systemaattisesti vaihe vaiheelta oman ryhmän lukujärjestyksen mukaisesti, ja suunnitellussa aikataulussa pysyttiin. Teimme myös ryhmän sisäistä aikataulua, esimerkiksi mihin mennessä eri osiot olisivat valmiina. Toisinaan jaoimme tehtäviä, mutta yhteisiä tapaamisia kertyi myös paljon. Kaikki tekstit käytiin läpi yhdessä.

Ryhmän sisäistä viestintää hoidettiin usein sähköisesti. Opinnäytetyön ohjaajaan olimme säännöllisesti yhteydessä myös sähköpostitse, ja tarpeen vaatiessa sovimme tapaamisen. Osallistuimme ryhmän yhteisiin ohjaustapaamisiin aktiivisesti.

Haastavaa prosessissa oli se, että kukaan meistä ei ollut aiemmin tehnyt ammattikorkeakoulussa opinnäytetyötä, joten kaikki oli uuden opettelua. Meille tuli työn myötä tutummaksi laadullinen tutkimusmenetelmä. Löysimme kaikille mieluisan tavan toteuttaa tutkimus. Teemahaastatteluvaihe jännitti meitä aluksi, koska siitäkään ei ollut kenelläkään kokemusta. Tulosten analysointivaihe oli puolestaan palkitsevaa, koska saimme tietoa mitä haimme.

Loppuvaiheessa huomasimme, että vaikka ryhmässä tekemisessä on omat hankaluutensa, on siinä myös etunsa. Uskomme että yksin tekeminen olisi saattanut olla raskaampaa. Ryhmässä saimme toisiltamme tukea. Työtä tehdessä ryhmätyötaitojen merkitys korostui, ja siihen saimme erityisen hyvää harjoitusta.

Tulevina röntgenhoitajina saimme opinnäytetyön kautta tarkkaa tietoa opiskelijaohjaukseen liittyvistä tekijöistä. Koemme, että opinnäytetyön aikana opitusta tiedosta voi olla

myöhemmin hyötyä työelämässä, kun ohjaamme opiskelijoita tai uusia työntekijöitä. Voi olla myös luontevampaa hakeutua opiskelijaohjaajan tehtäviin. Opiskelijan näkökulmasta olemme myös huomanneet, että opiskelijaohjaajan rooli voi olla haastava, eikä ohjaamisen toteutuminen ole niin yksiselitteistä.

11.4 Kehittämisehdotukset

Työmme tulosten pohjalta ehdotamme, että perehdytykseen harjoittelun alussa kiinnitettäisiin entistä enemmän huomiota. Voisi olla tarpeen, että kaikissa harjoittelupaikoissa olisi varattu erikseen aikaa perehdytykseen. Perehdytyskäytäntöjä eri paikkojen välillä voitaisiin yhtenäistää.

Harjoittelun käytännöissä kuvattiin olevan vielä kehitettävää. Oppimispäiväkirjaa voisi kehittää vuorovaikutteisempaan suuntaan ja nykyaikaistaa esimerkiksi verkkoympäristöön. Yhteydenpitoa harjoittelupaikan kanssa ennen harjoittelujakson alkua voisi myös kehittää, esimerkiksi opiskelijan olisi hyvä saada enemmän tietoa harjoittelupaikastaan etukäteen.

Ehdotamme myös, että harjoittelupaikalla opiskelijaohjaajan valintaan kiinnitetään huomiota, esimerkiksi ohjaajan soveltuvuutta voitaisiin miettiä tarkemmin. Ohjaajia voitaisiin tukea opiskelijaohjaukseen liittyvien koulutusten avulla. Ohjaajien motivaation lisäämiseksi voisi pohtia toimenpiteitä paikkakohtaisesti.

Kiireisissä harjoittelupaikoissa voitaisiin katsoa tilannekohtaisesti, onko harjoittelupaikassa riittävästi resursseja opiskelijan ohjaamiseen. Opiskelijan päätoiminen tehtävä on harjoitella, ja se ei välttämättä aina onnistu kiireisessä ympäristössä.

11.5 Jatkotutkimushaasteet

Jatkotutkimushaasteena ehdotamme opiskelijoiden kokemusten selvittämistä ohjaussuhteesta muista käytännön harjoittelujaksoista. Kiinnostavaa olisi esimerkiksi tietää se, ovatko kokemukset erilaisia eri kuvantamisen modaliteettien välillä, tai onko opintojen vaiheella merkitystä opiskelijan kokemuksiin. Selvityksen voisi suorittaa esimerkiksi opiskelijan viimeisen opintovuoden aikana, kun kokemusta harjoitteluista on kertynyt enemmän.

Toivottavaa olisi, että myös sädehoidon harjoittelusta kerättäisiin kokemuksia, se on koulutuksessa myös kaikille pakollinen harjoittelu, kuten ensimmäinen natiivikuvantamisen harjoittelu. Tietoa voisi hakea esimerkiksi tutkimuskysymyksellä: Millainen ohjaussuhde tukee parhaiten opiskelua sädehoidon harjoittelussa?

Mikäli jatkotutkimusta tehdään viimeisen opintovuoden opiskelijoille riippumatta harjoittelupaikan modaliteetista, mielenkiintoista olisi myös saada selville erottuuko jokin modaliteetti erityisen haastavaksi ohjaussuhteen kannalta. Saadulla tiedolla voisi kehittää ohjaussuhdetta erityisesti niissä harjoitteluissa, joissa se on haastavinta.

Jatkotutkimuksen voisi toteuttaa käyttämällä erilaista menetelmää, kuten havainnointia harjoittelupaikalla tai ryhmähaastattelua. Ryhmien reflektiotunnit käytännön harjoittelujakson jälkeen olisivat hyviä tiedonkeruuseen.

Lähteet

Beverly, Hodges 2009. Factors that can influence mentorship relationships. *Paediatric Nursing* 21 (6), 32 – 35.

Cahill, Heather A 1996. A qualitative analysis of student nurses' experiences of mentorship. *Journal of Advanced Nursing* / 24. 791 – 799.

Elomaa, Leena 2005. Työelämän muutos pedagogisena haasteena. Teoksessa Elomaa, Leena – Paltta, Hannele – Saarikoski, Mikko – Sulosaari, Virpi – Ääri, Riitta-Liisa. *Taitava harjoittelun ohjaaja*. Turun Ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 24, Turku.

Gaberson, Kathleen B. – Oermann, Marilyn H. 1999. *Clinical teaching Strategies in Nursing*. Springer Publishing Company, New York.

Hand H. 2006. Promoting effective teaching and learning in the clinical setting. *Nursing Standard*. 20, (39), 55 – 63.

Helin, Raisa. 2004. Opiskelijaohjaus osana terveystieteen ammattilaisen työtä. Ohjaajan näkökulma. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto. Hoitotieteen ja terveystieteiden laitos.

Hirsjärvi, Sirkka – Hurme, Helena 2008. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.

Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula 2001. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.

Holmström, Anneli 2012. Etnografinen tutkimus natiivitutkimusten oppimisesta röntgenhoitajaopiskelijoiden opinnoissa. Väitöskirja. Oulun yliopisto. Terveystieteiden laitos. Hoitotiede.

Konttila, Susanna 2006. Terveystieteen opiskelijoiden kokemuksia ohjatusta harjoittelusta kliinisessä oppimisympäristössä. Pro gradu -tutkielma. Kuopion yliopisto. Hoitotieteen laitos. Hoitotiede.

Kylmä, Jari – Juvakka, Taru 2007. *Laadullinen terveystutkimus*. Helsinki: Edita.

Laki säteilylain muuttamisesta 1142/1998 § 39a. Annettu Helsingissä 23.12.1998.

Latvala, Eila – Vanhanen-Nuutinen, Liisa 2001. Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessi: Sisällönanalyysi. Teoksessa Janhonen, Sirpa – Nikkonen Merja (toim.). *Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä*. Helsinki: WSOY.

Lehtola, Anne – Vehkaperä, Anne 2008. Opiskelijaohjaus ennen ja jälkeen ohjaajakoulutuksen. Opiskelijavastaavien näkökulma. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto. Terveystieteiden laitos.

Luojuus, Katja 2011. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli. Ohjaajien näkökulma. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos.

Oinonen, Irma 2000. Harjoittelun ohjaus hoitotyön koulutuksen eri vaiheissa. Lisensiaatintutkimus. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden laitos.

Opinto-opas. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Verkkodokumentti.
<<http://opinto-opas-ops.metropolia.fi/index.php/fi/16183/fi/119/SR14K1>>. Luettu 21.9.2013.

Paltta, Hannele 2005. Pitkä ura mielessä. Teoksessa Elomaa, Leena – Paltta, Hannele – Saarikoski, Mikko – Sulosaari, Virpi – Ääri, Riitta-Liisa. Taitava harjoittelun ohjaaja. Turku. Turun Ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 24. Turku.

Radiography Plain x-rays. Siemens healthcare. Verkkodokumentti.
<<http://www.medicalradiation.com/types-of-medical-imaging/imaging-using-x-rays/radiography-plain-x-rays/>>. Luettu 20.9.2013.

Räkköläinen, Mari 2001. Työssäoppimisen ohjaus. Teoksessa Räkköläinen, Mari – Uusitalo, Ilkka (toim.). Työssäoppiminen ja ohjaus ammatillisissa oppilaitoksissa. Helsinki: Tammi.

Saarikoski, Mikko 2005. Innostava oppimisympäristö opettaa. Teoksessa Elomaa, Leena – Paltta, Hannele – Saarikoski, Mikko – Sulosaari, Virpi – Ääri, Riitta-Liisa. Taitava harjoittelun ohjaaja. Turun Ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 24. Turku.

Salin, Sirpa 2009. Sisällönanalyysi ja mallin rakentaminen. Qualitative research methods in nursing science, 6 ects. Verkkodokumentti.
<http://www.med.utu.fi/hoitotiede/tutkijakoulu/education/doctoralcourses/Sirpa_Salin_12112009.pdf>. Luettu 5.10.2013.

Sulosaari, Virpi 2005. Ohjaaja ammatillisen kasvun tukena. Teoksessa Elomaa, Leena – Paltta, Hannele – Saarikoski, Mikko – Sulosaari, Virpi – Ääri, Riitta-Liisa. Taitava harjoittelun ohjaaja. Turun Ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 24. Turku.

Suomen Akatemia 2010. Hyvä tieteellinen käytäntö. Verkkodokumentti.
<<http://www.aka.fi/fi/A/Tutkijalle/Rahoituksen-kaytto/Eettiset-ohjeet/1-Hyva-tieteellinen-kaytanto/>>. Luettu 19.2.2014.

Säteilyn käyttö terveydenhuollossa 2013. STUK. Verkkodokumentti.
<http://www.stuk.fi/sateilyn-hyodyntaminen/terveydenhuolto/fi_FI/index/>. Luettu 21.9.2013.

Terveydenhuoltolaki 1326/2010 § 10. Annettu Helsingissä 30.12.2010.

Tuomi, Jouni – Sarajärvi, Anneli 2004. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 1 – 3. painos. Helsinki: Tammi.

Ääri, Riitta-Liisa 2005. Oppimistulokset ja niistä oppiminen. Teoksessa Elomaa, Leena – Paltta, Hannele – Saarikoski, Mikko – Sulosaari, Virpi – Ääri, Riitta-Liisa. Taitava harjoittelun ohjaaja. Turun Ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 24. Turku.

Öhrling, Kerstin – Hallberg, I.R 2001. The meaning of preceptorship: nurses' lived experience of being a preceptor. Journal of Advanced Nursing 33 (4). 530 – 540.

TEEMAHAASTATTELURUNKO

Teemat ja alateemat

Seuraavissa teemoissa aiheita käsitellään natiivikuvantamisen harjoittelun näkökulmasta.

Roolit ohjaussuhteessa

- Oman roolin kuvaileminen
- Ohjaajan roolin kuvaileminen

Vuorovaikutus ohjaussuhteessa

- Opiskelijan ja ohjaajan välinen vuorovaikutus
- Opiskelijan oppimistavoitteiden ja lähtökohtien huomioiminen
- Palautteen määrä ja laatu

Ohjaussuhteeseen vaikuttavia tekijöitä

- Ohjaukseen varattu aika
- Ohjaajan ammattitaidon ja motivaation tarkastelu
- Työyhteisön tai oppimisympäristön vaikutus ohjaussuhteeseen

Ohjaussuhteen kehittäminen

- Ohjaussuhteessa esiintyneet ongelmatilanteet? Ratkaisut?
- Millainen ohjaussuhde tukee parhaiten natiivikuvantamisen harjoittelua?
- Miten ohjausta voisi kehittää?

Saatekirje luonnos

Hyvä Metropolia Ammattikorkeakoulun röntgenhoitajaopiskelija,

Olemme keväällä 2014 valmistuvia röntgenhoitajaopiskelijoita Metropolia Ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyötä liittyen opiskelijaohjaukseen natiivikuvantamisen harjoittelussa. Tarkoituksena on tuottaa laadullista tietoa liittyen opiskelijan ja ohjaajan väliseen ohjaussuhteeseen. Opiskelijoiden omakohtaisia kokemuksia kartoitetaan teemahaastattelujen avulla.

Haemme haastateltavia tammikuussa 2014 toteutettaviin teemahaastatteluihin. Toivomme, että olet 2-3 lukuvuoden opiskelija, ja että natiivikuvantamisen harjoittelu olisi sinulla melko tuoreessa muistissa.

Haastattelut toteutetaan tammikuun 2014 aikana ja ne voidaan sopia joustavasti haastateltavan aikataulun mukaan. Haastattelut suoritetaan yksilöhaastatteluina ja niiden kesto on noin 30 minuuttia. Teemat käsittelevät opiskelijan ja ohjaajan välistä ohjaussuhdetta. Haastattelut nauhoitetaan aineiston analysointia varten. Kaikki tiedot ovat luottamuksellisia, eikä mitään tietoja luovuteta ulkopuolisille. Opinnäytetyössä hyödynnetään haastattelujen avulla saatua laadullista tietoa, mutta kenenkään haastateltavan henkilöllisyys ei tule missään vaiheessa tutkimusta esiin. Aineiston analysoinnin jälkeen kaikki haastattelujen avulla kerätty materiaali hävitetään. Osallistuminen ei vaadi haastateltavalta suurta panostusta.

Mikäli haluaisit osallistua haastatteluun, otathan yhteyttä sähköpostitse! Haastatteluun osallistumalla voit vaikuttaa omalta osaltasi harjoittelun ohjauksen kehittämiseen.

Ystävällisin terveisin,

Erna Tamminen
erna.tamminen@metropolia.fi

Minna Harjunen
minna.harjunen@metropolia.fi

Eliisa Leppänen
eliisa.leppanen@metropolia.fi

Suostumuslomake haastatteluun

Metropolia ammattikorkeakoulu

Mannerheimintie 172

Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma

Haastattelun toteuttajat: Minna Harjunen, Erna Tamminen, Eliisa Leppänen

Opinnäytetyö: Röntgenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opiskelijaohjauksesta natiivikuvantamisen ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa

Suostumus haastatteluun

Suostun osallistumaan vapaaehtoiseen haastatteluun, jonka tarkoitus on minulle selvitetty.

Olen tietoinen että haastattelu tullaan nauhoittamaan, ja kertomiani kokemuksia tullaan hyödyntämään opinnäytetyössä. Haastateltavan henkilöllisyyttä ei voida tunnistaa lopullisesta työstä.

Tiedän, että henkilötietoni jäävät vain opinnäytetyön tekijöiden tietoon ja haastattelussa antamiani tietoja käytetään vain tutkimuksen tarpeisiin, jonka jälkeen ne hävitetään. Voin keskeyttää haastattelun koska tahansa, ilman että minun täytyy perustella keskeyttämistä.

Päiväys

Haastateltavan allekirjoitus ja nimenselvennys

Hakijan tiedot	Nimi Eliisa Leppänen, Minna Harjunen, Erna Tamminen		
	Katuosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
	Puhelin	Sähköpostiosoite etunimi.sukunimi@metropolia.fi	
	Tutkimuslaitos, oppilaitos tai muu yhteisö Metropolia Ammattikorkeakoulu		Hakijan tehtävä/virka-asema röntgenhoitajaopiskelija
Tutkimuksen ohjaaja	Nimi Anne Kangas, Marjo Mannila		Oppiarvo ja ammatti Lehtori
	Toimipaikka ja osoite		
	Puhelin	Sähköpostiosoite	
	Paikka ja päivämäärä 1/1	Allekirjoitus, sitoudun ohjaamaan tutkimusta	
Päiväys ja allekirjoitus	Paikka ja päivämäärä Helsinki 31/10/2013		Hakijan allekirjoitus Minna Harjunen
Valmistelija Täyttää koko Metropoliaa koskeissa hakemuksissa	☐ Puollan tutkimuslupan myöntämistä		☐ En puolla tutkimuslupan myöntämistä
	Perustelut		
Päiväys ja valmistelijan allekirjoitus	Paikka ja päivämäärä 1/1		Valmistelijan allekirjoitus ja nimen selvitys
Päätätä täyttää	Tutkimuslupan myöntäminen		
	☒ Tutkimuslupa myönnetään ☐ Tutkimuslupaa ei myönnetä		
	Tutkimuksen myöntämisen ja tietojen luovuttamisen ehtona on, että tutkimuksen tekijä sitoutuu huolehtimaan tietojen käsittelystä ottaen huomioon henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön. Tutkimuksen tekijä on velvollinen käyttämään tietoja luottamuksellisesti ja ainoastaan tämän tutkimuksen tekemiseksi. Tutkimuksen valmistuttua tiedot on hävitettävä asianmukaisella tavalla.		
	☐ Hakijan tulee toimittaa valmis raportti tutkimuksen valmistuttua osoitteeseen:		
	☐ Muut ehdot		
Perustelut myöntämättä jättämiselle			
Päiväys ja päättäjän allekirjoitus	Paikka ja päivämäärä 14.11.2014		Allekirjoitus ja nimenselvennys Päivi Haapasalo
Tiedottaminen päätöksestä	☒ tutkimuslupan hakijalle ☐ tietohallintojohtajalle ☐ henkilöstöjohtajalle		
	☐ opintotoimiston päällikölle ☐ KIT- ja kumppanuuspalvelutihin ☐		

Alkuperäinen ilmaus	Pelkistys	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
"..Riippui vähän työpisteestä, jossain oli ja jossain ei ja riippui vähän päivästäkin. Vaihteli kyllä.. Jos nyt tälle kokonaisuutta ajattelee niin oli ihan riittävästi.."	ohjaukseen oli yleensä riittävästi aikaa	ohjausajan riittävyys	Ohjaukseen vaikuttaneet tekijät	Röntgenhoitaja-opiskelijoiden kokemuksia natiivikuvantamisen harjoittelun ohjaussuhteesta
" ..kyl siel harjoittelupaikalla sai olla ihan harjoittelijan roolissa et ei ollu mitään ilmasta työvoimaa niin sanotusti.."	selkeä harjoittelijan rooli	Kokemukset omasta asemasta harjoittelussa	Opiskelijan ja ohjaajan roolien toteutuminen	
".. olla läsnä ehkä se on tärkein ja oikein hyvin olikin läsnä, ihan sama mitä tuli kysyttävää tai että jos jossain apua tarvi ni löyty heti.."	ohjaajan läsnäolo tärkeää	Kokemukset ohjaajan tehtävistä harjoittelussa	Opiskelijan ja ohjaajan roolien toteutuminen	
"..sain palautetta siis päivittäin mut se ei ollu mitenkään kauheen sellast systemaattista.."	Opiskelija sai palautetta, palaute ei kovin systemaattista	Palaute	Kokemukset ohjauksen käytännön toteutumisesta	
"..oikeastaan ihan ensimmäisenä he itse aina näytti, ja sen jälkeen mä sain itse kokeilla asetella esim. sitä potilasta niin et ne oli siinä vieressä.."	ohjaaja näytti ensin esimerkkiä	Ohjaustavat	Kokemukset ohjauksen käytännön toteutumisesta	
" ehkä just se semmonen motivoituneisuus et onks ne sellaset ihmiset, jotka oikeesti haluaa tehdä sitä vai onks ne vaa ajautunu siihe ku ei oo esimerkiks ollu muita tarjolla..."	opiskelijaohjaajien valintaa voisi vielä kehittää	Opiskelija-ohjaajien valinta	Ohjauksen kehittäminen	Ohjaussuhteen kehittäminen
".. No vois olla kiva et vois tulla ensin joku sähköposti, missä voitais sopii vähän asioista.."	kontaktin otto harjoittelupaikasta ennen harjoittelun alkamista	Yhteydenpito ennen harjoittelujaksoa	Ohjauksen kehittäminen	
"...kannustetaan tekemään ja annetaan omaa tilaa tehdä sitä..."	kannustaminen ja oman tilan antaminen tärkeää	kannustava ohjaus, opiskelijan itsenäisen työskentelyn tukeminen	Hyvän ohjaussuhteen ominaisuuksia	